

De secretis antimonij Liber vnus Alexandri a Suchten verae philosophiae ac medicinae Doctoris.

<https://hdl.handle.net/1874/454094>

2

DE SECRETIS
ANTIMONII

Liber vnus

ALEXANDRI A SVCHÆ
ten veræ philosophiæ ac me-
dicinæ Doctoris.

*Editus Germanicè quidem anno 1570: nunc au-
tem in Latinum translatus sermonem*

per

M. GEORGIVM FOR-
bergium Mysium.

*Cui additus est GEOR. PHÆDRONIS
Medici AQUILA COELESTIS
sue correcta Hydrargyri præ-
cipitatio.*

BASILEAE
PER PETRVM PERNAM.

Anno 1575.

DEPARTMENT OF THE ARMY
ARTILLERY

REGIMENT

NO. 1
1862

REGIMENT

NO. 1
1862

REGIMENT

REGIMENT
1862

3
P R A E F A T I O A V-
toris ad lectorem.

BENEVOLE & charē
lector, duo sunt quae me mo-
uent ut de Antimonij medici-
na in nostra lingua Germa-
nica scribam, tempus scilicet
& necessitas agrotorum. Nam quoniam
omnipotens Deus miseria & infirmitatis
humana misertus, aliqua natura mysteria,
per quae corpus nostrum conseruare, & in
morbis suis ei succurrere possemus, nobis
per homines doctos his ultimis temporibus
patescit: Sathanas hostis vitae nostrae ali-
quot phariseos & Scribas excitauit, ut
contra eiusmodi dona Dei clamarent &
furerent, ut medicinae candidati deterriti,
granum occultent & paleas sectentur, at-
que ita tandem donum Dei rursus amit-
tatur, & semen diaboli eius loco in honore
maneat. Ne igitur hoc fiat, tempus postu-
lat, ut nos qui ista mysteria scimus & ex-
debito quo quilibet veritati obligatus est,
istis clamatoribus resistamus, donum Dei
defendamus, & perlas sub pedibus suum

4
non relinquamus iacere. Præterea nos cogit amor proximi, et summa neceſſitas agro-
rum, ne videlicet ſpolientur tam conſola-
toria medicina, in qua poſt Deum ſpem
ſuam collocare debent, ut non ſolum ipſis
eam conſeruemus, ſed & quæ adhuc in ea
abſcondita ſunt, melius in lucem proſera-
mus, ut non noſtra arrogãtia, ſed Dei ſolius
gloria queratur & promoueat. In Dei
igitur nomine incipiemus deſcribere præ-
dictum minerale, neque hic vos ſollicitos
reddent quæ alij de eo ſcripſerunt, ſive noui
ſive veteres medici, ſive Alchymiſta. Sed
neq; noſtras opiniones, quas ex Paracelſo
vel alijs libris de hoc minerali hauſerimus,
vel nos imaginati ſimus, hic deſcribemus,
ut nunc moris eſt, ex multis veteribus pel-
libus nouam veſtem pelliceam conficere,
ſed quæ exactè & certò ſcimus, quæ oculis
noſtris vidimus, quæ manus noſtræ tracta-
rint, & experientia confirmat, ea loque-
mur & ſcribemus, omnia in iuuentutis
quæ diſcere cupit, commodum: non vobis
Galenicis: nam in veſtris libris plura ſecre-
ta inuenire ſcitis, quàm in natura ſunt: ſed
neq; vobis Paracelſiſtis, quoniam ex Theo-
phraſto multò plura didiciſtis, quàm ego.
ne-

neg. vobis Alchymistis, nam hic tantum de
medicina tracto: sed vobis iunioribus me-
dicinae candidatis, qui opinionibus non-
dum maculati estis, nondum in alicuius
verba magistri iurastis, ad vos scribo hunc
tractatum, qui sine vlla affectatione clarè
& perspicuè scriptus est: satis perspicuus
probis, obscurus verò contemptioribus &
derisoribus, quibus, proh dolor,
mundus noster ple-
nus est.

a 3

CAPVT I.

*Quid sit Antimonium: & quod ex eo
fiat sulphur & ☿ philoso-
phorum.*

NON est nostrum propo-
situm scribere vel dispu-
tare, vnde primùm oria-
tur Antimonium, sicut
quidam de hoc mentio-
nem faciunt: si enim declaranda esset
ipsius origo, longa series fieret, & oportet
teret multa huc adduci quę melius est
taceri, non enim ad medicum attinet.
Hoc autem iudicare licet, quòd anti-
monium non sit metallum, sicut qui-
dam existimant esse mineram plumbi
vel plumbum adustum, forsitan ob id
quòd in reductione ex eo plumbum
fieri possit, sed in veritate id nihil est:
nam & ex argento viuo facillè plum-
bum fieri potest, & tamen hinc non se-
quitur, argentum viuum factum esse
ex plumbo. Quare antimonium non
est metallum, attamen à Deo creatum
est ex materia metallica, hoc est ex ar-
gento viuo cocto in visceribus terrę,
cum

cum sulphure, sed non metallico, aliàs metallum ex eo factum esset : igitur quod non est metallum, causat forma & non materia : nam quod ad materiam, metalla & antimonium vnum sunt. Porrò sulphur quod in antimonio est, per digestionem alterari potest, & tam purum & clarum fieri sicut metallicum^b sulphur quod est in ☉ vnquam à natura purificari potest: sulphur verò aliquorum metallorum nunquam ad tantam puritatē perducipotest. Atq; ita hoc est discrimen inter sulphur metallorum & sulphur antimonij, quòd hoc transmutari potest, illud verò minimè. Antimonium igitur metallum est imperfectum, & in philosophia vocatur Saturnus, vnde Rasis scribit : In plumbo solem & lunam contineri in potentia & non visibiliter: quin & Pythagoras dicit: Omne secretum in plumbo esse. Iste igitur Saturnus est plumbum, quod nos medici nosse debemus: nobis enim creatum est, nostrum est, & nullius alterius: quòd si nostrum est, præparationem & coctionem eius scire debemus, vt ex

eo fiat medicina quam in se continet, sicut enim ex marcasita aurea per artem fusionis aurum fit, ita etiam per artem ex antimonio ☉ medicorum conficitur, quòd omnes sapientes ab initio mundi, & inter hos multi Reges & domini quæsiuerunt & adepti sunt, qui & suam inuentam artem nobis reliquerunt, vt & nos per eam huius ineffabilis thesauri participes fieremus. Artem autem illam nominarunt Alchymiam, hoc est, artem præparationis, quam nos medici tam certò scire debemus, sicut coriarius pelles suas macerare nouit: nec debemus tempus nostrum terere vertendo folia vel in alijs artibus, quæ ex malo intellectu nominis, post interitum Aegyptiacorum sapientum, mox ortæ & à diabolo inspiratæ sunt, in quibus tam miserè & inutiliter iuuentutis nostræ annos consumimus, & in fine minus scimus quàm ab initio. Quare nos medici nostro officio fungi debemus, nempe vt ægroto medicinam præparemus: alia verò ad quæ vocati non sumus relinquere, & alijs commendare, qui ocij gratia libenter

benter res nouas tractant.

Sed vt ad antimonij preparationem veniamus, scitote, Antimonium esse mineram in qua latet metallum, quod vocatur Mercurius. istum Mercurium medicus ex antimonio extrahere debet: antimonium quidem metallicus ex terra minerali fundere debet & separare, hoc facto quod suum est, fecit, medicoque suam mineram tradit, in qua porro ei laborandum est. Sicut iam metallicus antimonium separat à sua minera in qua natum erat, ita & medicus Mercurium separabit à sua minera in qua natus est, hoc est, ab antimonij superfluis mineralibus humiditatibus, & nimio terreneo sulphure. Debet autem hæc separatio ita fieri, ne splendor metallinus, qui in antimonio conspicitur, comburatur, sed melius & altius producat: qui quidem quamprimùm scoria ablata est, apparet, & iam non antimonium est, sed mercurius philosophorum, qui fundere se patitur vt aliud metallum, & in fluxu est quasi merum argentum viuum: ex quibus quidem signis notan-

dum est, quòd non amplius antimonium, sed Mercurius sit: tantum enim distant ista duo, quantum aurum & auri minera: minera enim auri non est aurum, continet autem aurum, quod metallicus separat: ita antimonium non est Mercurius, Mercurium verò in se continet, quem medicus separare debet: ita ex antimonio Mercurius fit,^d ex plumbo argentum vivum, quod medico convenit, ex quo porrò faciendum est ei argentum, ex argento verò aurum: tum demum ipsius opificium finitum est.

^a Antimonium ex ☿ & sulphure non metallico factum.

^b Sulphur antimonij transmutari potest, ut sit simile sulphuri ☉.

^c ex Antimonio regulus extrahendus splendidus.

^d summa præparationis antimonij.

CAPVT II.

De ☿ philosophici cruditate & maturatione: & contra virtum antimonij.

Quod

QUod diximus de Mercurio, debere eum ex Antimonio elici per artem separationis, id nemo ita accipiat, quasi hoc opere medicina sit perfecta. Est enim iste Mercurius immaturus fructus, plenus veneno & nequaquam ægroto adhibendus: venenum autem eius est tantum eius cruditas. est enim tam crudus iste mercurius quàm vulgare argentum viuum, etiamsi coagulatus sit à natura, sed sulphur ipsi tantum exterius adheret & non in radice: ^a propterea tam crudus est, quàm commune argentum viuum, imò facilimè ex eo argentum viuum fieri potest, quod tam immaturum & tam fluxile est ac alterum illud. Quin & experientia monstrat, si aurum amalgametur cum isto argento viuo ^b & paruum calorem ignis sentiat, quod multò citius ab auro recedat & fugiat, quàm vulgare argentum viuum, vnde coniectura est, argentum viuum vulgi esse melius coctum quàm hoc. Præterea maiorem calorem in se habet: ^c nam si cum eo amalgama ex auro facias, &

in phiala ponas ad coagulandum, amalgama in calore, semper fiet mollius, & nunquam coagulatur, sicut nobis euenit, cum tamen amalgama ex argento viuo vulgari in calore citò indurescat & nigrescat, & denique in rubrum puluerem mutetur, quod cum isto ☿ fieri nequit: calor enim tantus est in eo, vt frigiditas ☉ in eum agere nequeat.

Atq; ita iste ☿ nihil aliud est quam argentum viuum, cui adheret sulphur minerale, quod quidem salubre & purum est, attamen crudum adhuc & imperfectum: quando autem digeritur & in suam perfectionem transfertur, tunc est illud arcanum quod suum argentum viuum tingit & transmutat à venenositate in nobilissimam medicinam, qualem mundus non habet. Sciendum quoq; est hoc, sulphur quando in sua perfectione est, non esse corpus aliquod, sed chaos, hoc est, spiritum. Nam in prima separatione antimonij terra ab eo tota recedit, in qua iste spiritus situs erat, sicut impurum à puro, nondum tamen est, vt antea dixi,

xi, medicina, multò minus quando nondum est separatus, sed scorijs suis commixtus, hoc est, quando antimonium manet. ° Accidentia enim quæ huic mercurio adhærent, vtpote arsenicales humiditates, & terreum sulphur, sunt noxia venena, quæ ☿ malitiam augment & roborant, à quibus quilibet medicus sibi cauere debet, & non sequi abusum vitrificati antimonij. Quamuis enim vitiū illud apud multos optimè cesserit (sicut nemo contra experientiam loqui debet) & ea fecerit quæ omnibus apothecarum medicamentis & compositionibus impossibilia erant, non tamen est vera medicina. Humidum enim & terreum minerale venenum nondum sunt separata à Mercurio, sicut existimatur fieri per calcinationem, imò mineralis terra magis magisque miscetur mercurio, & tantùm id aufugit in quo forma metallica posita est, quæ quidē à Mercurio minimè separari debet, sed potius à centro ad superficiem elici, vt feces terreæ decidant ab ea, nam cum forma illa permisceri nequeunt, sed

quando forma illa per ignem expellitur & compositū destruitur, feces cum bono sulphure permistæ remanent, & quòd medicina debebat fieri, fit per talem calcinationem venenum. Quare necesse est formam metallicam conseruari: est enim ignis viuens, qui omnia ea perficit, quæ in hoc opere fieri debent, vsque ad finem completæ digestionis, de quo veteres nobis ita scripserunt: Sicut elementorum ablutio fit per præsentiam ignis, ita ablutorum coniunctio fit per ipsius absentiam. Ignis in hoc minerali est vita ipsius, per hunc purificatur non alio factitio igni, sicut nituntur facere illi calcinatores, alijque qui illud sublimant, alij qui euacuant: vnus ponit medicinam in vitro diaphano, alius in albo & rubro sublimato, hic in oleo, iste in aqua rosarum, hic in aqua vitæ, iste in pileo laneo. O vos medici, quid dicturi sunt posteris, quando libros nostris legent, & ineptias in eis inuenient? vos vestris scriptis nihil aliud agitis, quàm quòd non solum iuniores medicos perturbatis, sed & reliquos

quos qui non medici sunt : attamen Paracelsum ob egregias suas artes, quas viuens in Principibus, Comitibus & Dominis probauit, quorum quidem aliqui adhuc viuunt, hono- rant, causam præbetis, vestras ratio- nes melius considerandi, & postremò ex praxi vestra animaduertendi, quòd ea omnia, quibus apud ægrotos uti- mini, nihil aliud sint quàm ficta phan- tasia. Siquidem antimonium omni- no tractare vultis, discatis prius, quid id sit, quid in ipso lateat, quomodo ex tenebris in lucem producat, & eò dirigatur ad quod à Deo est ordi- natum : tum demum vestræ aquæ rosacæ, & similibus artium vanarum spontè obliuiscemini. Ego dico & doceo vos, ex antimonio Mercurium fieri debere, non vitrum, non subli- matum, non oleum, non aquam, sed nostrum metallum Mercurium, qui nondum tamen est medicina, & ob im- maturitatē & vim narcoticam in sto- macho digeri non potest, multò mi- nus ad ea loca penetrare, vbi morbus latet, idèò in solo stomacho operatur

& vehementissimos vomitus ciet, non solum ex propria, sed ex dicti veneni natura, quod adhuc vitro adhæret, quod quidem tam fortiter vrget nostrum Archeum, vt morbum tali veneno permixtum, non ferre possit, sed per superiora expellere cogatur. Iste verò Archeus est intelligentia & potentia Dei, quæ bene nouit, quantum damnum hoc venenum daret, si in nobis remaneret: quare ad vitæ nostræ saluationem, diutius id latere non patitur, sed hostem suum fugat, & vnà cum eo morbum, qui in isto loco occultabatur. De hoc Paracelsico Archeo clarius scribemus in tractatu de administratione huius mysterij. Nunc verò pergemus & digestionem Mercurij, quomodo medicus ex eo argentum conficere debeat, diligenter tractabimus, quantum quidem nos decebit, nec ex inuidia quicquam quod dicendum est reticebimus.

a ex regulo ♂ fit ♀.

b cruditas reguli.

c calor reguli. ♂

d habet secum terreum sulphur & arsenicales
hu-

humiditates, quæ nihil valent, habet etiam sulphur minerale, quod ex Mercurio eius facit regulum, & a regulò separari & perfici ac transmutari potest, ita ut postea tingat suum Mercurium.

Virrum antimonij parum habet de bonitate antimonij.

CAPUT III.

De maturatione Mercurij philosophici ex antimonio, non per ignem materiale, sed celestem, eiusque transmutatione in lunam: & contra falsos & errabundos alchymistas.

IT A iam natus est Mercurius philosophicus ex puro virgineo sulphure, omnium nobilissima creatura, quam Deus vnquam post animam rationalem creauit. est autem nudus sicut infans nudus & miser, & ob suam paupertatem ab artistis, qui nihil nisi diuitias querunt, planè spretus & sub scammum proiectus: Deus autem est huius infantis protector & tutor, per eum crescit & regeneratur in fortem heroem, qui est Hercules omnium malorum domitor. Contemptus ille qui nunc ei incumbit, nihil ipsi nocet, sed

ad extremum contemptorem ipsum obruit, qui grauissimè, hoc est, vita sua id redimere cogitur: Mercurius verò semper manet Mercurius, imò vsque ad finem mundi manebit, cum tamen præteriti & presentes medici vnà cum suis libris omnes intereant, ita vt ne nomina quidem ipsorum amplius extant, illis solis exceptis, ex quibus Mercurius medicos fecit. Satis causæ haberem de isto magico Mercurio aliqua mysteria patefaciendi, & sine dubio amatoribus veritatis, qui ex poculo Babylonico nondum biberunt, in eo rem gratissimam facerem: sed cum videam mundum per sophistarum nomen & titulum adeò occæcatum & seductum esse, vt eorum dicta & scripta pro oraculis Apollinis habeantur, ex quo quidem sophistæ illi animum sumunt, alios homines, quibus Deus aliquid veritatis communicauit, calumniandi & inuidendi, ne magistratus videat vel animaduertat stultum & asinū, qui ipsis post aures latet (aliàs caro ipsa in veru cōbureretur) ob has causas aliquādiu adhuc tacebo. Attamen doleo,

leo, quòd vos amatores veritatis sophi-
 starum poenā ferre cogimini, qui à mul-
 tis aluntur, & impunè mendacia loco
 medicinę scribunt: operibus autem ne
 minimā quidem suam literam proba-
 re possunt, bimò, vt pertinaces à suo er-
 rore recedere nolunt, quem nihilomi-
 nus in animo suo percipiūt, sicut mihi
 nō minimi ex illis secreto fassi & questi
 sunt. Quare digni non sunt, vt ipsis my-
 steria medicinę manifestemus: maneat
 igitur occultū, quod ob peccata nostra
 occultū esse debet, Deus suis oculos a-
 periet, in quo ego laborabo quantum
 potero. Sed pergo dicere de ☿, quòd
 sit medicina immatura, & sicut auste-
 rū & viride pomū, vel vua, quod non e-
 di possit, nisi sit à cœlo percoctū & ma-
 turatū: ita etiam intelligendum est de
 hoc ☿: à cœlo eum maturari oportet,
 nō vestris fictis & excogitatis caloribus
 primi, secundi, tertij vel quarti gradus:
 noster artificialis ignis hīc nihil pro-
 deest: quare neq; in balneo Marię, neq;
 in cinerib. neq; in arena aut fimo equi-
 no coqui debet, sed solummodo à cœlo.
 accipite exemplū, vides pulchrū pirum

in arbore, illudque libenter comederes, sed est austerum, durum & calculosum, quod si in arbore relinquatur donec per tempus dulcescat, tunc gratum est esui, sin illud decerpas & ipsemet illud in furno digerere velis, vel alio calore, quid efficis? quantum differet pirum quod tu digessisti, & quod tempus digessit? Ita etiam accidit Alchymistis, qui mirabiles furnos conficiunt, subtiles digestiones inueniunt, & tamen tandem nihil his efficiunt: causam vobis dicam, quod veram digestionem Mercurij comprehendere possitis. Alchymistæ persuadent sibi ipsis (ô quot annos egomet in isto hospitalli ægrotavi) posse tam subtile artificiosum ignem fieri, vt per eum res in aliam rem transmutetur, sed magnus est error in eo quod non cogitant, suum ignem non esse eum ignem, per quem Deus mediatè operatur: cum igitur ipsorum ignis non sit instrumentum Dei creatoris, quomodo id facient, quod soli isti instrumento & nulli alij conuenit? ^d Deus non vtitur nostro igni: nihil enim per eum efficit & maturat,

turat, sed cum bene per suum igneum instrumentum accendere potest, & quæ creauit per eum in nihilum redigere. Quid maturat frumentum in agris? quid fructus in hortis? quid uuas in uite? an non Deus id facit per cœlum, quod ipsius instrumentum est? si nos nostro igni hæc efficere possemus, maiores essemus quàm sumus, sed non ita Deo placuit, quare etiam non possumus id facere. Pone, si omnino maturādus est Mercurius: noster verò ignis nihil maturare potest, necessariò sequitur, conuenientem ignem nobis habendum esse: vnde autem eum habebimus? ex Platone? ex Aristotele? ex Galeno? ex Auicenna? sed hi de isto magno lumine nihil certi sciuerunt: præcipuè verò Galenus blasphemus in Deum & Christi criminatur: vbi igitur eum ignem inueniemus? in Paracello cum multa de eo scripserit? sed cum talibus subtilitatibus modo Cabalístico, vt in eo non sitis olfacturi: an verò in cœlum ascendendum est, & Deo iste ignis ex manu eripiendus? nec hoc faciendum. Simplicem profectò

hominem esse oportet, qui non videat, quòd in istis rebus magnum myste-
 rium lateat: putatísne quòd veteribus
 Magis id de cœlo deciderit? Minimè
 magnos & ineffabiles labores sustinue-
 runt, vt eo potirentur, postmodum per
 multas parabolas, allegorias, metapho-
 ras id libris suis comprehenderunt &
 scripserunt. Putatísne igitur tu, siue Ga-
 lenicus sis, siue Paracelsicus, tibi id ad-
 cœo perspicuè proponendū, vt arripere
 id quando velis possis? Profectò nulli
 id tali modo contingit, oportet Dei
 gratiam ambire precationibus, & ea
 facere, quæ alij huius rei gratia fece-
 runt. Vocatur donum Dei, ergo nō ho-
 minis, non creaturæ, nos alijs dare non
 possumus, quæ nostra non sunt, sed be-
 ne indicare possumus vbi quæri & in-
 ueniri debeat: ita Magi multos libros
 de eo scripserunt, & quilibet iuxta pla-
 citum cordis sui illud tractauit, tales
 libros multos habemus, valdeq; vul-
 gares facti sunt, sed eorum sententia oc-
 cultè manet, donec Helias veniat, &
 eos nobis explicet. Sed hoc me dicere
 oportet, Alchymistę (non dico de com-
 bustoribus

bustoribus salamandarum, qui alios homines diuites facere volunt, cum ipsimet mendici mancant) hoc mysterium appellarunt e lapidem philosophorum, lapidem benedictum, lapidem sanctum: ea de causa, quod Deus illud in terra, & lapideam contemptibilem materiam posuerit. Arabes illud Alchymiam vocarunt, propterea quod Alchymia instrumentum sit separans bonum a malo, & immatura maturans: Astronomi dicunt, quod sit Sol, ideo quod Sol omnes fructus in suam perfectionem deducat: ita hoc mysterium ob similitudinem etiam Sol vocatur. Paracelsus in multis locis id nominat A V R V M, ut in illo loco, ubi dicit: Aurum sit semen, tu vero sis vis vegetans. Habet & alia multa nomina in alijs facultatibus & scientijs, quæ omitto. Hæc vero omnia ab hominibus huic mysterio imposita sunt: Deus autem fortassis aliud nomen dedit, quod adhuc homines latet. In Archidoxis Quinta essentia appellatur, & ita definitur à Paracelso: Quinta essentia est materia, quæ corporali-

ter extrahitur ex omnibus rebus nascentibus, ex omni eo, in quo vita est, separata ab omni impuritate & mortalitate, subtiliata mundissime, segregata ab omnibus elementis. In hac descriptione docet hoc mysterium esse vitam creaturarum, sed vitam quidem corpoream: in omnibus enim rebus vita est, sed non in omnibus corporaliter, nullus spiritus est in nostra potestate: quare vita corpus facta est, & à Deo his data est, qui ei in hoc placent. Quid potest dici significantius, quam sicut dictum est, quod hic ignis sit vita, & quidem (ne quis seduceretur) non quævis vita, sed vita corporalis? Quid igitur agimus cum nostro igni, qui non est vita, sed omnium rerum mors est? Quare qui materiam medicorum præparare vult, hoc est, supra dictum Mercurium, eum oportet in illis libris studere, in quibus talis præparatio docetur, hoc est, in Alchymisticis libris, quoniam plurimos habemus, bonos & malos, probos & falsos.

Si iam mihi obijcias, quod non solum homines vulgares, sed & multi magni

magni domini longo tempore in Alchymia laborarint, & maximis quidem sumptibus, & inter hos multi præstantes & docti viri, & nullus tamen aliquid inuenient: respōdeo, quòd ista egregia scientia requirat hominem sanum: isti verò omnes fuerint egi, quoniam laborarunt morbo auaritiæ & nummorum, qui sensus eorum obtenebrauit, vt non intellexerint terminos, quibus magi in descriptione huius artis vtuntur, & solummodo ex feruida cupiditate quæsiuerunt, quod quærere non debebant: quæ autem inuenire ipsis licitum erat, non quæsiuerunt: quare & frustra laborarūt. Cuius iam est culpa artisne, an verò laboratoris, qui eam non rectè intelligit? Alchymia est munda & immortalis virtus, quæ nullum hominem rationalem ad se admittit: requirit enim hominem mentalem, quales nostris temporibus paucos adhuc vidi: nemo seducatur à ratione sua: non enim absque errore esse potest, multum enim ipsi adhæret de idolo: in mente verò est intelligentia vera: hanc sequi debemus

non rationem, & percipiemus, quare Magi tam mirabilia locuti sint. facile etiam intelligemus quid sit illud, quod medicus ante omnes alios doctos scire debet, & quomodo Deus eum suo loco collocarit ad iuandum ægrotum, quocirca & ei dedit suum instrumentum, quod nulli alijs homini dedit nisi solo medico.

De hac re oportuit me istud caput scribere, & vobis indicare, quomodo fiat ista digestio, nempe quòd non sit naturalis, sed prorsus diuina. Prima operatio metallici est naturalis: secunda medici etiam est naturalis: tertia verò est diuina. Deus enim solus hinc operatur, & medicus residet in suo loco, tenens in sua manu instrumentum diuinum, cum quo agit quod ipsi mandatum est. Operatio autem hoc modo fit: cum Deus crearet mundum, dicebat verbum, & fiebat: ita & hinc quamprimùm Mercurius istam potentiam diuinam sentit, non amplius est Mercurius sed luna. Ob istam tam celerem & mirabilem efficaciam, hoc opus Magisterium vocatur, de quo Paracelsus in

in Archidoxis ita scribit: Magisterium est quod extrahitur ex rebus sine separatione & elementari præparatione, per additionē in talem materiam contractum & conseruatum. Hæc sunt verba Paracelsi, & quidem verum est, quòd iste Mercurius prorsus inuertatur, quod intus erat: nempe stella signata ad exteriora trahitur, sed nulla pars ab altera separata, additio instrumenti, hoc est, quinta essentia Mercurium per uagatur, & in ipso manet: & cum quinta essentia sit vita, ita Mercurium immutat, vt iam nihil aliud sit nisi illa vita: tam velociter fit ista operatio sine omni elementari efficacia. Et sicut quilibet artifex opus suum decorat & illud signat, vt ipsius artificium agnosci queat: ita & Deus hanc suam creaturam signat signo nobilissimo totius coeli, ^hParacelsus nominauit id stellam signatam, dicens, esse thesaurū, quem nec Papa nec Cæsar emere possint. De hac arte Paracelsus summoperè gloriatur, & meritò quidem: est enim donū perfectum descendens à patre luminum: nullus est quē Deus hoc signum

videre finit, quin super eo obmutescat, nisi prorsus sit fatuus, cui nihil mirum & inusitatum esse potest. Ex hoc signo perfectam digestionem agnoscere debetis, quæ in veritate nihil aliud est, quàm manifestatio occulti: Mercurius exterius est venenum, interius medicina: nullo modo cogitetis ipsius venenum ab eo per separationem tolli posse, sicut multi tentarunt facere per mirabiles præparaciones. oportet hîc omnia coniuncta manere, & tantummodo regenerationem fieri, per quam malum bonum, & venenum medicina fit. Quare cuius medico summè necessarium est scire exactè regenerationem, non secundum opinionem aliquam, sed oculis suis debet videre, manibus tangere, intellectum possibilitatem comprehendere. Quòd si hoc cognitio in aliquo non sit, omnes monitos volo, vt antimonium fugiant, non est enim pro ipsis: qui verò ex animo naturæ cognitionem sitit, quique exercitatus est in chymicis, is antimonium in manus sumat, & quæ hîc dico quærat: omnia enim ea sunt in ipso, & si rectè rem

rem tractes, quod superius dixi, mihi
 euénisse, tibi quoque contingere ne-
 cesse est. Ita postea videbis, me non ex
 odio & inuidia, sed ex fideli animo om-
 nibus amatoribus veritatis hunc tra-
 ctatum scripsisse, non iuxta meas cogi-
 tationes aut speculationes, sed iuxta
 perfectam experientiam, quam tem-
 pus secundum voluntatem diuinam
 mihi patefecit. Iuxta hanc experien-
 tiam meam etiam postremum opifi-
 cium huius operis indicabo, & quid
 antimonium postea sit, & quanam i-
 psius medicinalis vis & efficacia sit,
 probis medicis fidelissimè commu-
 nicabo.

- a ♀ *Magicus.*
 b ♀ *Quare taceat.*
 c ♂ *non à vulgari igni percoquitur.*
 d ♂ *Ignis noster à sulphure accenditur.*
 e *Nomina varia data à veteribus igni illi, qui*
 digerit ♂.
 f *Mentalis non rationalis homo requiritur in*
Alchymia.
 g *Mutatio ♀ ex Antimonio in D.*
 h *In libello de tinctura Phisicorum.*

CAPVT IIII.

Quòd ex luna fiat sol medicorum, qui est sulphur philosophorum & aurum potable: quid sit vita hominis, & quomodo per aurum medicū balsamus microcosmi purgetur, unà cum erroribus falsorum medicorum.

IAM venimus ad Autumnum, æstas suum opus confecit, & fructum maturavit, iam frumētum demetendum est, poma sunt decerpenda, vna colligendæ: ad hoc requiritur labor manuum nostrarum. Sicut enim initiò rusticum laborare oportet, agrum colere, grana spargere, postea Deo operationem permittere: postremò labores suos iterum incipere, quod creuit demetere, & frumentum ac stipulam segregare: ita & medicum facere decet, materiam medicam manibus purè lavare, ☉ seminare in eam, illud iuxta Dei benedictionē permittere vt cre-scat, in autumno medicinam à suo corpore separare & conseruare, ad quod iterum labor ipsius requiritur. Deus enim non facit nobis ex frumento panem,

ANTIMONII.

nem, ex vuis vinum, pistorem & vini-
torem id facere oportet. Deus nobis ex
Mercurio nasci facit argentum, dat no-
bis id in manum, ^a vt porrò aurum ex
eo faciamus nostris manibus: nam in
isto argento est nostrum aurum, sicut
granum in culmo & aristis. In alijs capi-
tibus indicatum est, formam metalli-
cam, quæ in antimonio cernitur, non
debere per ignem ex eo expelli, sed ma-
gis magisq; , quantum fieri potest, ex
eo produci: ita iam scitote, quòd hanc
formam manere oportet vsq; ad albe-
dinem lunæ, tunc est in summo gradu.
Audiuistis etiam istam formam esse i-
gnem, qui suam materiam, in qua est,
purget à sua impuritate. iste ignis est &
materiæ & omnium metallorum vita:
quando hæc forma ipsis detrahitur,
non amplius viuunt. ^b Mercurius verò
tam bene habuit istam vitam, quàm
nunc luna eam habet, estq; in vtroq;
vnica vita, quæ non mutatur, sicut in-
fans modò natus suam vitam tam per-
fectè habet, ac vir annorum quadra-
ginta: robur autem quod vir habet, in-
fans non habet, ita noster Mercurius

est quasi imbecillis infans: argentum
verò est quasi vir robustus, & in vno
tantundem est atque in altero, excep-
to solo robore & virtute, quàm tem-
pus & nutritio materiæ dat, vnde ma-
teria crescit non forma: in vegetabili-
bus secundum quãtítatem, sed in Mer-
curio non ex vno lotone decem fiunt,
solummodo infirmitas in valetudinẽ
mutatur, & forma pura est, & materia
etiam pura est. Et quamvis ambo sint
coniuncta, nulla tamen ibi est perfecta
mixtio, & vnum ab altero separari po-
test, quod medicus in medicina facere
debet. Quòd si verò metalla inde con-
ficere velis, non separationem, sed mix-
tionem vniuersalem fieri oportet, vt
forma & materia fiant vnum indivi-
duum. Qui hoc argentum habet, is
habet rem quam ab initio mundi om-
nes homines quæsiuerunt: est enim ma-
teria sanitatis & diuitiarum. vtrunque
enim ex eodem fonte fluit, qui voca-
tur sapientia. medicus inde accipit suũ
aurum: metallista verò etiam suum,
quod medici est ego tracto, reliquum
in suo valore maneat. medicinam di-
dici

dici, alterum ignoro. Propterea for-
mam relinquo, & solummodo dico,
quod ea sit corpus viuum, subiectum
omnis mirabilitatis, & secretum secre-
torum Dei: hoc corpus medico nihil
prodest, quare id amouere debet: faci-
le separatur: quod restat, est aurum po-
tabile medicorum & oleum coagula-
tum: quando liquidum est, rubrum est
sicut sanguis sanissimus, quando coa-
gulatum est, coloris flauis est vt aurum,
verum ipsius nomen est, Sulphur phi-
losophorum. quando medicus hoc
sulphur consecutus est, tunc ipsius Al-
chymisticus labor finem habet.

Iam verò vobis dicam, quàm sit
Vnio, qui medicum supra omnia me-
dicamina ornat, & quare in hoc mine-
rali summa medicina lateat, quæ in nul-
lo alio crescente terræ reperiri potest,
non quod ob hoc nulla medicina in
herbis reperiri possit (sicut quidam
Alchymistici phantastici volunt) sed si-
cut in metallis est quod in herbis non
est, ita & in herbis Deus id posuit,
quod metalla non habent, sicut de vsu
& administratione huius sulphuris pe-

culiarem libellum faciam, in quo ista
 satis declarabo. Scitote igitur nunc, ho-
 minem duplicem habere vitam in se:
 vna est animæ vita: altera corporis tan-
 gibilis, anima vitam longam habet im-
 mortale: machina verò vitam breuem
 mortalem, id est, dissolubilem, quia vi-
 ta separatur à corpore, non quòd vita
 moriatur, sed mortalis dicitur, quòd
 per dissolutionem compositum inte-
 reat. Hæc breuis vita in medicina Bal-
 samus appellatur, propterea quòd me-
 dicina sit, præseruans corpus à putredi-
 ne, ne corrumpatur, hoc est, ægrotet: &
 si in morbum inciderit, etiam est me-
 dicina, quæ illud iterum sanat, non sal-
 uia, melissa vel endiuia, sed balsamus
 hoc facit: nam herbæ cibant tantum
 palpabile corpus, vitam verò, hoc est,
 balsamum non. Si igitur iam balsamus
 infectus est, siue ex impressione cœle-
 sti (vnde maximi morbi oriuntur) siue
 ex alijs casibus, & propterea ægroto
 succurrere nequit, suo cibo ei succur-
 rendum est: nam suo illo cibo confort-
 tatur. Quid autem est cibus ipsius: il-
 lud ex quo est, quia ex quibus sumus
 ex

ex ipsdem pascimur, & nutrimur: iam
 verò palpabile nostrū corpus vnā cum
 vita sua à Deo factum est & sumptum
 ex mundo. quicquid est in maiori mun-
 do, hoc etiā in paruo est, quare homo
 microcosmus vocatur. A quo igitur fi-
 lius accipiet quod ipsi deest, nisi à pa-
 tre? patri enim filius suus est charissi-
 mus: si filius esurit, pascit eum: si nudus
 est, vestit eum: nostrum corpus vtro-
 que eorum indiget. Si massa ægrotat
 calore vel frigore, vestiri eam oportet:
 si vita ægrotat, cibari eam oportet: pal-
 pabile requirit res corporeas, spiritua-
 le spirituales: si morbus est in massa, ci-
 batur substantia herbarum: si morbus
 est in balsamo, hoc est in vita, similiter
 balsamo herbarum cibanda est, ita v-
 traque pars conualescit.

Hic verò notandus est insignis pun-
 ctus & mysterium totius medicinæ, si
 in **EPILEPSIA** noster balsamus
 pœonia, visco quercino, &c. in **PARA-**
LYSI lauendula, &c. cibatur. illarum
 herbarum balsamus nostro balsamo
 minimè succurrit: morbus enim ab æ-
 groto minimè recedit. Hic latet saxum

in quo grauiter offenderunt Galenus, Auicenna, &c. verumq; est & semper verum manet, quod^d Paracelsus scribit: Hucq; omnia excerpta sua retulit Hippocrates, corpusculumq; illud præ manibus sumere, & obnoxium morti mortali remedio conseruare decreuit. Nam & hodie nulla alia ars est apud Galenicos, quàm quòd impurum balsamum nostri corporis balsamo herbarum mundare & sanare volunt, quod ipsis impossibile est efficere, sicut videmus in podagra, lepra, paralyti, vbi suis purgationibus ne tantillum quidem proficiunt, quod luce clarius est: & tamen nos videntibus oculis cæcos facere volunt & nobis persuadere, non cogitantes opus medici non in loquacitate, sed in cura positum esse. Concedimus & fatemur, si morbus sit in massa corporea, quòd sufficientem ad eum medicinam habeant, sed ad balsamum, in quo omnium plurimum situm est, Galenus & Auicenna nullam medicinam cognouit aut expertus est: causa est, quòd Galenus Ethnicus & in idolatria submersus fuit: ista verò notitia

titia (rectè intellige me lector) ex Theologia fluit. Si Galenus minimam literam in ea intellexisset, melius quoque de fundamentò medicinæ scripsisset, quod Paracelsum post ipsum facere oportuit: quoniam autem prophetas & filium Dei blasphemar, qualis fuit ipsius sapientia in mysterijs naturæ? aut quid vos eius discipuli scitis in mysterijs medicinæ, in qua Deus operatur? profectò pater vester fuit homo idolatribitis eum hac re, quod dicitis: Si Galenus natus fuisset in Christianismo & Christum agnouisset, aliter scripsisset. Dicite mihi hoc, quãdo natus est Trismegistus? attamen plura de Christo sciuit, quàm fortassis vnus vestrum. quis ei Christum notum fecit? Creaturæ Dei, quæ Galeni oculis tam expositæ fuerunt, quàm Hermetis. cur tam doctus & excellens vir, qualem eum facitis, non & ipse ex eis Deum cognouit? possem vobis bene respondere ad hoc, sed breuitas huius tractatus ferre nequit, alijs in locis fiet. Quin & falsum est, si quis dicat, medicinam cor-

poris palpabilis à Galeno vel Auicenna primùm inuentam: fuit enim apud antiquiffimos femper homines, apud diligentes patres familiâs: hanc Galenus à vulgo corrasit suo tempore, suisque rationibus philosophicis sicut pictor imaginem expoliuit, & denique methodum constituit, quam qui non sequeretur non posset esse medicus. Iustum quidem esset & bonum, quòd veræ doctrinæ locum apud nos haberent, sed cùm historiæ veterum testentur, quòd Portius Cato medicos Roma expulerit, profectò non ob industriam vel scientiam ipsorum in medicina, sed quòd fraudes eorum, quibus vterentur bene intelligeret: quomodo igitur nos Christiani ipsorum scripta tanquam irreprehensibilia vel naturalia euangelia amplectemur? Quicquid à primis medicis inuentum est, corporalibus morbis prodest, pro eo agimus gratias Deo & ipsis: quicquid autem alij suis ociosis somnijs assuerunt, non obligati sumus seruare, nec quis in hac re nos culpabit, quòd oramus & quærimus mysteria Dei in natura, causamque

que ex alijs veris libris inquirimus: quare in balsamo herbarum non insit vis purgandi balsamum. nec propterea odio esse debemus, quòd iuuentuti causam indicauimus, sicut ego nunc in hoc tractatu de Antimonio facio.

Quare vos iuniores amatores medicinae diligenter notate, balsamum microcosmi nulla alia re purgari posse, quàm per balsamum maioris mundi, qui in omnibus creaturis absconditus est, sed ita Deo placuit, vt balsamus spiritualis id non faceret, sed corporalis. Ob id vitam mundi corpus fieri in creaturis oportuit, non in omnibus, sed in ijs, quæ in centro elementorum creatæ sunt, & in quibus balsamus est corporaliter, & vocatur Quinta essentia, quæ est in METALLIS, sed non aliter quàm semē, quod excrescere debet in fructū suum, qui fructus est ☉ ille, de quo hoc caput dicit: qui quidē ☉ nihil aliud est nisi vita microcosmi, cū hoc tamen discrimine, quòd balsamus nostri corporis est spiritus, sed iste ☉ est balsamus corporalis, & quando quidē corporalis est, vim & efficaciam habet

purgandi & clarificandi nostrum balsamum, quod spiritualis balsamus in alijs simplicibus nunquam facere potest, ne existimes hoc aurum pellere morbum, sed quòd balsamum purget, per quam purgationem balsamus noster suum robur recuperat, vt morbum expellere & corpus sanare possit. Primi inuentores Astronomiæ scripserunt: Quòd sol purgat corpora omnia, sed per solem, hoc nostrum ☉ intellexerunt: per corpus autem balsamum microcosmi. Ita aurum nostrum nihil aliud est nisi purgatio specifica nostri balsami, omnia laxatiua, quæ vnquam à Medicis inuēta & descripta fuerunt, non attingunt nostrum balsamum: quare ab ipsis incurabiles manent, non solùm epilepsia, gutta, podagra, cancer, &c. sed & simplex dolor dentium & communes febres. Quamuis autem hoc mysterium in viliori & tenuiori adhuc materia positū esset, an propterea id persequi & reijcere debemus? an propterea non solùm gratiæ agendę Deo pro tanto dono, per quod liberamur à tribulatione corporis nostri?

stri: cum Deo litigare potestis, quare id non in cassia creavit vel manna, nos cum gratiarum actione id accipiemus eo loci ubi est, & in nostra necessitate eo utemur: vestra stultitia & cor invidum nos non impediet, imò alacriores reddet vobis persecutoribus larvam bacchanalem detrahendi, & vestram faciem mundo patefaciendi.

Porro de operatione scitote, quando hoc aurum vel sulphur in corpus venit, & à nostro balsamo apprehenditur, tunc clarificat balsamum sanguinis à fumo maleuolarum stellarum.

Quòd si morbus esset in aliquo membro principali, sulphur hoc fermētari oportet, forma specifica aliàs in membris operādi vim nullam haberet: specifica autem transmutant hoc aurum ab una vi in aliam. alia enim est natura balsami in sanguine, alia in cerebro, alia in corde, alia in splene, &c. Hæc omnia medicum scire oportet & obseruare, ut coelo resistere possit: COELI

ENIM GRATIA ISTA
MYSTERIA INVENTA
SUNT. Dicendum quoque est, si

balsamus laboraret morbo, qui esset extra cœlum, hoc est, ⁱ cuius causa non esset ex cœlo, sed à Deo, is nostræ medicinæ non est subditus: quare multi morbi in hominibus manent, donec Deus eorum misereatur, vel vsq; dum moriantur. Quin & si vnum aut plura septem membrorum principalium ex mala medicina putredinem conceperit, hoc est, in substantia sui corporis minuatur, nulla spes est instaurationis. Quare huic medicinæ nō plus tribui debet quàm potest. Ex clarificatione autem balsami sequitur sanitas, non statim in vna hora, sed de die in diem decrescit morbus: quin & iuxta morbi quantitatem & pondus hoc sulphur administrari debet semel aut sæpius: sed in administratione est occulta quedam ars, quam nemo nouit nisi medicus, cui microcosmus probè est cognitus: de quo pauca in quinto, eoque vltimo capite indicabo.

^a ☾ ex ☿ facta, continet ☉ medicum.

^b Sulphur ☿ fixum.

^c Corpus & spiritus vitalis in homine diuersa & diuersa cura indigent.

- ^a De vita longa lib. 1. cap. 2.
- ^e Galenici corpus non balsamum vitæ recreare possunt.
- ^f Galenus libro 9, capite 14, de Vsu partium, Item libro 2. capite 4. Et libro 3. capite 3. de Differ. pulsum.
- ^g Balsami humani instauratiuum latet in metallis, vt semen, ex quo balsamus aureus crescit:
- ^h Quomodo balsamus noster purgetur.
- ⁱ Morbi verè incurabiles.

CAPVT V.

Quare de ☉ non clarius sit locutus:
 cautela in administratione: Con-
 clusio & recapitulatio: &
 quòd expertus
 scribat.

Fateor me in priori capite minus dixisse de ☉, sed forma ☽ me remorata est, vt plura dicere non sim ausus: si enim dicere deberem, quæ dicenda essent, formam quoq; significantius describi oporteret, quod nullo modo fieri debet, nisi allegoricè, sicut antecessores nostri fecerunt. ^aEgo verò in hoc

tractatu nihil per similitudines agere volui, sed sicut res per se est, ita eam describere: præterea forma ad medicum nihil pertinet, sed ad solos Metallistas, qui in Petro Bono Ferrariensi satis instructionis de eo reperiēt. Quare Antimonium satis declaratū est, & quidem vt videtis, simplicissimè, ne quis de me conqueri possit, quasi obscure scripserim, ita vt intelligi nequeam. Ad extremum vnumquemque me monere oportet, qui me non intelligit, is neque faciet quæ doceo: quare antimonium non pro ipso est, sed superans ipsius captum mysterium Dei: qui autem me intelligit, absque dubio spe sua à Deo non frustrabitur, imò id consequetur, de quo hîc scribo.

Qui autem hoc sulphur nactus fuerit, is sciat, quòd propterea minimè totam medicinam inuenerit, imò tunc primùm incipiet medicinam discere. Quid enim iuuaret aliquē, etiam si bonum gladium in manu haberet, si non posset eo vti contra hostes suos? oportet eum certè prius nosse, quomodo eo vtendum sit. Ita & medicus etiam si sulphur

fulphur philosophorum in manu habeat, administrationem verò nesciat, quid prodest ei? scientia administratio nis requirit peritissimum medicum, non doctrinæ Galeni, sed notitiæ microcosmi. Quare necessarium esset de usu & administratione huius secreti diligenter scribi, sicut & incœpi peculiarem libellum de hac re conficere, si Deus gratiã & pacem dederit, non vos celabo. Attamen tantum vobis hîc notum faciam, quòd sulphur in nostro stomacho non possit digeri: si autem non digeratur etiam non erit medicina ea qualis esse debet: post digestionem enim virtus eius egreditur, prius autem minimè. Homo donum habet quod à Deo est, Paracelsus nominat id **A R C H E V M**. huius Archei officium est, vt ex pane carnem humanam faciat, ex vino sanguinem, & quicquid aliàs homo comedit, ex eo debet cibum conficere. Iam verò liquet hominem non comedere medicinam, quare Archeus ex sulphure aut ☉, medicinam facere nequit: consequitur igitur alium Archeum hîc requiri, aut quòd

noſter Archeus eò perduci debeat, vt
digestio fieri poſſit. Paracellus in libro
de Tartaro (cap. xvj.) meminit huius di-
geſtionis, quomodo noſter ſtomachus
ita confortetur, vt indigeſtabilia dige-
rat, dicitq; illud arcanum eſſe vitrio-
lum: verum id quidem eſt, ſed vobis
iunioribus nimis ſubtiliter & manè
dictum eſt: nemo ſit tam inſanus, vt
credat medicinam ex litera Paracelli
comprehendi poſſe. Hoc dico, eum
magnum ſecretum habere, qui hanc di-
geſtionem in homine efficere nouit,
nullus vulgaris medicus ſciat, multa e-
nim ad id requiruntur. Quare quili-
bet ſibi caueat, etiam ſi hoc ſulphur di-
ligenti inquiſitione & labore nanciſca-
tur, ne dono Dei abutatur, & plus de-
decoris & irriſionis, quàm gloriæ a-
pud ægrotos eo conſequatur. Si bre-
uibus verbis id fieri poſſet, vt vobis
hanc digeſtionem declararem huic
tractatui adiungerem, ſed id fieri non
poſteſt, ob multa arcana, quæ ſub ea
comprehenduntur. Quare iſte tra-
ctatus tantùm de præparatione Anti-
monij ſit ſcriptus: de vſu ſequetur a-
lius

lius libellus, ex quo intelligetis, quid Paracelsus de Arcanis & Elixiribus in Archidoxis scripserit. Quòd in hoc tractatu nullum Recipe proposuerim ob id factum est, quod vos seducere nolo: Recipe enim illa seducunt iuniores medicos: sed neque à Theophrastum recipe scriptum est, quod ad medicinam, quin occultum sensum habeat, & in quo nihil vel desit, vel abundet, & hoc non fit sine magnis causis.

^a Ita finit tractatus de Antimonio, in cuius primo capite dicitur. quid sit Antimonium: in II quomodo ex eo Mercurius fiat: in III quomodo per cælum regeneretur: in IIII quomodo ex argento medicus aurum facere debeat: in V quid porro medicum scire deceat, priusquam auro utatur.

Tantum scribere volui de Antimonio propter medicos iuniores, qui ignorant, quid sit Antimoniũ, ne scilicet seducantur à Galenicis, quos non pudet de hoc minerali scribere, quæ non experti sunt. Quæ autem ego scribo, scio esse vera, & non semel, sed plus

quàm centies hoc opus manu mea laboravi, & melius noui, quàm futor formam suam ex calceo extrahere: quare igitur non scriberem quod verum est? etiamsi diabolus duplo nigrior & peior esset, non tamen in hoc me morderet. Medicina corpus & vitam tractat, qui aliquid in ea scribit, quod opere ipso probare non potest, is latro est. si Galenici istam offam comedere deberent, ubi manerent? Quare mi lector, si laborare cupis, huic viæ confidenter insiste quasi immobili saxo: attamen rogo te, ne illotis manibus accedas; hoc est, ne aggrediaris quod tibi non conuenit. Quin & vos Paracelsicos iuniores medicos monitos velim, ne agatis sicut vestri aduersarij, vt multum in præfationibus disputetis, verumque præceptorem non verbis solum defendatis, sed & operibus. Verbis Galenicos tantundem vincetis atque Apostoli Christi Ethnicos concionando: opera tunc profuerunt, quæ & nunc adesse oportet: quantum operibus efficietis, tantum Paracelsus cresceret: sed summopere vereor non quemlibet,

libet, qui de Paracelso gloriatur, Paracelſi opera præſtiturum. Cauete à præmaturis ſcriptis: roſæ enim non natiſcuntur niſi ſuo tempore: quando ueniet tempus ueſtrum ueritati ſuccurrite uerbis & operibus, ita de hoſtibus ueſtris triumphabitis, ſicut Theophratus dum uiueret. Atque ita habetis hunc tractatum de Antimonio uobis à me donatum. meliora expectate: ſcripsi autem lingua Germanica, ut omnes, qui ſolummodo Germanicè norunt, etiam opifices & circulatores, qui Antimonium tractant, præparant & vendunt, perſpicerent, non ſuum eſſe iſta tractare, quæ non intelligunt. Vale.

^a Petrus Bonus Ferrarienſis.

^b Quomodo prudenter utendum ſit ☉ medico.

^c Quomodo noſter Archeus poſſit eò perducī, ut medicinas ſicut nutrimentum digerat.

^d Recapitulatio.

^e Quòd uera & ſibi comperta ſcribat.

^f Operibus non uerbis Theophrasti doctrina confirmanda.

Soli Deo gloria.

Finis libri de ſecretis & præparatione Antimonij
Doctōris Alexandri à Suchten.

IN AQVILAM
COE L E S T E M
GEOR. PH A E D R O -
N I S O D E.

Inclita quæ summi quondam Iouis ales habebat,
Delitiæque Deum,
Et nitida cæli gemmantis in arce morabar,
Æthereæque choro.
Sedibus exturbata meis ergastula terræ
Nunc peregrina colo,
Et data mancipio teneor seruilis acerba
Conditione iugi.
Hinc mala tabificæ purgo contagia pestis
Aere fusa nouo:
Hydropis & diris vacuo squalentia stagna
Sordifluosque lacus:
Chiragræ varios motus, tophosque podagræ
Vindice soluo manu:
Et quæ callosis figit nigricantia labris
Vlcera cancer edax:
Rosio quosue sinus affatim pure fluentes
Tecta Syringis agit.
Quisque es idcirco prudens felicibus horis
Contrahere vela rogo,
Nec laxa nimium, medio cum tramite recti
Rectius ire queas.
Nam plerumque graues casus excelsa minantur,
Magnaque probra ferunt,
Et quæ semper iniqua fuit mihi sors, tibi fortè
Æquior esse potest.

GEORPH AEDRO
 NIS RHODOCHAEI
 medici A Q V I L A C O E L E S T I S
 siue correcta hydrargyri pra-
 cipitatio.

C A P V T I

V^o M primùm in agro In-
 golstadiensi vnà cum tua
 coniuge modestissima, Io-
 Chiliane, me hospitem
 tam cupidè viseres, & li-
 brarios Othenrici Electoris laudatissi-
 mi thesauros aperires, continuò mihi
 placere cepit ingenuus candor tuus,
 rara fides, inexplicabilis taciturnitas.
 Vt autem vicissim meam in te tuosq;
 benevolentiam declararem munere
 aliquo vestris digno virtutibus, non di-
 cam reperire quicquam haftenus, sed
 ne optare quidem, aut etiam cogita-
 tione assidua informare potui. At po-
 steaquam nunc è stæcheomantia gra-
 uissimos hominum generi vniuersò
 morbos autumnò impendere videam,

vt est pestis Epidemica, Hydrops desperatus, Arthritis tophacea, non committendum putavi, quin te amicumeum singularem antè ñs de malis certiozem facerem, eorundemque depellendorum rationem aliquam humanare. Nam is qui omnium humanarum actionum, & artis medicæ finis est, himirum, vt Deum Opt. Max. amemus & proximum quemque perinde ac nos ipsos. Idcirco Io. Chiliane, Aquilæ cœlestis præparationem perstringam breuiter, & vsum eiusdem in affectibus suprâ dictis enodabo plenius, vt nihil prorsus vel à te, vel etiam ab aliorum medicarum & chemicarum imperito in vtroque desiderari possit amplius.

CAPVT II.

Aquila verò cœlestis aut correcta hydrargyri præcipitatio sic habet:
 Recipe Stimmeos puluerem, salnitri optimè purgati, fœcis vini vstæ,
 cuiusq; vnc. iij. Omnia simul liquefacta in chymicum vas infundantur, & cum

cùm refrixerint, perfecti operis quasi
 absidens rex vasto concutiatur mal-
 leo, tunc ima parte cohærens ilicò dis-
 silit violenta conuassatione. Huius
 autem regis puluerati drachma in vi-
 trum oris ampli deſciatur, & aqua re-
 gali sexies irrigetur, ac rursus assicce-
 tur: tandem in eadem aqua resoluatur,
 resolutus q̄; in vrceum figulini operis,
 qui feruentem cinerem contineat, tu-
 muletur. Atque Aqua regalis hoc mo-
 do fit. Puluerentur Chalcanti lib. ij,
 salnitri lib. j, aluminis cremati lib. s. sa-
 lis ammoniaci lib. j. s. probè miscean-
 tur, & igni largo eliciatur aqua vehe-
 mens, quæ purgetur iniectis argenti
 lamellis. Secundo in aqua regali seor-
 sum resoluatur auri limata scobs, aut
 foliaceæ Ophirizi bracteolæ pondere
 drachmæ, & post, vt supra factum est, in
 vitro feruenti cinere obruantur. Ter-
 tiò super calcem viuam aqua feruens
 fundatur ac probè agitetur. vbi refri-
 gerata conquieuerit, per trilicem cole-
 tur: deinde aqua illa rursus feruefacta
 præparatos isatidis cineres fundatur,
 ac diligenter moueatur, postquam con-

federit iterum per trilicem trajicia-
tur: tum in hac lixiuia ebulliat libra
hydrargyri, quod antea tale in aceto
bellè dissoluto sit elotum, & quò diu-
tius efferbuerit, eò melius est: postre-
mò hydrargyrum, rursus sale in ace-
to probè dissoluto purgatum abluat-
ur aqua calida & assiccetur. Præpa-
ratum hoc hydrargyrum in aqua re-
gali, vt prius notatum est, resoluatur,
& in feruentem cinerem reponatur.
Nunc hæc tria dissoluta in vas cucur-
bitinum luto optimè circumlitum
calida demittantur, & è Seraphino se-
xies aut septies stillare sinantur: sem-
per tamen prolectus humor rursus su-
per crassamentum relictum asperga-
tur necesse est, qui ad extremum igne
acerrimo subiugatus, tanquam inuti-
lis abijciatur. Sedimenti verò materia
exempta minutissimè primùm teratur
& sub myela flagrantissimis carboni-
bus reuerberetur, assidueque versetur
rude ferrea, donec mutato colore i-
terum rufescat, & virus aquæ regalis
evanescens contabuerit. Dein opti-
mè lauetur affusa calida aqua, dum
nullam

nullam prorsus falsedinem resipiat.
 Tum præstantissima vini essentia per-
 fundatur, ita vt transfuersos tres di-
 gitos superemineat, triduò condatur
 in feruentem cinerem, & quotidie
 ter moueatur: demum temperata vi-
 ni essentia rursus à sedimenti mate-
 ria separetur. Postremò stillatitia ro-
 sarum aqua, quæ moscho facta sit o-
 doratior, respergatur: triduò conqui-
 escat, & singulis diebus ter agitetur:
 tandem liquor stalacticus sensim ab-
 strahatur, vt assiccata maximè in fun-
 do resideat Aquila cœlestis, quæ vitro
 diligenter obturato recondatur oportet ad vsus enodabiles.

CAPVT III

VSus Aquilæ cœlestis ad interiores
 corporis morbos est eiusmodi:
 Grani vnus pondere ad tria vsque ie-
 iuno propinatur in drachma aquæ
 thieriacalis siue mithridaticæ, cui hæc
 insunt:

Vini essentiæ vnc.v.

Theriacæ seu mithridati vnc.ij.s.

Myrrhæ subuiridis dr.x.

Croci Viennensis dr.ij. misceantur

& per balinæon stillare sinantur. Hac
 potione sumpta, perpurgatur vniuersè
 caput, thorax, venter & artus. Nam
 vt crudi hydrargyri perniciosus vapor
 omnem corporis substantiam perua-
 gatur: ita Aquilæ cœlestis potio saluta-
 ri quadam vi spiritum vnà cum arte-
 rijs peragrat, sanguinem cum venis &
 humores toto corpore fusos, itemque
 medullam cum ossium intimis perua-
 dit cauernis, & quicquid vitij nervos
 occupauit, aut inter carnem & cutem
 irrepsit, corrigit vniuersum. Sic prin-
 cipes corporis partes, cerebrum, cor,
 pulmo, iccur, lien, fel, renes, tam expur-
 gari, quàm roborari solent conuenien-
 ter, & vt ad primam constitutionem
 natiuamq; symmetriam citius perue-
 niant, nec in integras labis atque cœni
 quicquam in posterum influat facilè.
 Ad externos autem qui communibus
 expositi sensibus chirurgiam requi-
 runt, talis vsus est:

Aquilæ

AQUILA COELEST. 57

Aquilæ cœlestis dr. j.

Myrrhæ optimæ ꝑnc. s.

Caphuræ gr. viij.

Croci gr. v.

Olè caryophyllis ꝑnc. v.

F. vnguentum, quo omnia vulnera & ulceraque ac suppurati tumores sanantur obliti, vt nihil vel impurissimi mali sordibus inquinatum in corpore redundet amplius. Itaque cœlestis aquila in desperatis humani corporis affectibus vniuersis remedium est præsentissimum. Nunc vt planiora fiant omnia, vnum atq; alterum exemplum subiiciam.

CAPVT IIII.

Pestis epidemica certa curatio.

[Nitio veneni vis ac pernicies expurgetur propria hac antidoto.

Aquilæ cœlestis gr. j. s.

Theriacæ Alexandrinæ scr. j.

Vini rubri, in quo melittæna aliquot dies macerata sit, stillatitiij ꝑnc. s.

decocti prunellæ ꝑnc. j.

Valerianę dr. vj. misceantur, & fiat

potio cathartica ad veneni malignitatem exterminandam. Aut huius loco manè ac vesperi sudor validissimè cietur egrum plurimis integumentis obuoluto:

Liquoris Ophirizi & gemmarum, vt in nostra cœlesti medicina docetur, cuiusque scr. s.

Aquæ fumarizæ

Cichoriij

Chamædryos stillatitiarum, sing. drach. iij.

essen. vini rubri vnc. s. misceatur. F. potinncula diaphoretica ad exitiosa pestilentizæ furentis semina exturbanda. Deinde à purgatione seu veneni expulsiōe altera die ob minacem vindioleriam exhibeatur ægro peculiare hoc alexipharmaco:

Liquor margaritarum

Coralliorum rubr. cuiusq; scr. j.

Oleum ossium è corde cerui, myrrhæ, sing. scr. s.

Nucum myristicarum gr. v.

Aquæ betonicæ

hirundinariæ stalacticarum, cuiusq; vnc. j. s. misceantur ad formã portionis

tionis. At si tertia die mortifera symptomata consequantur, indigenitali mysteriorum ratione curentur, vt in delirio præbeatur summum margaritarum arcanum, in spasmo officulum è leporis poplite liberatum, in spiratione difficili Thio siue balsamum, in dysenteria & assidua vomitione crocum è chalybe correctum: insiti inexhausta oleum chalcanti rubrum; in menstruorum profusio liquor coralliorum rubrorum. Postremò in contractæ claudis caractere exhibito ad lethale virus pestis populariter grassantis euocandum admoueatur emplastrum Olympicum, quod ita habet:

- Succi rad. rhapontici
- Pimpinellæ
- Helenij
- Siderici ex Ananiensiu
- contuallibus petiti
- herb. Prunellæ
- Hyperici
- Centaurij minoris
- Geranij, sing. vnc. j.
- mucaginis se. Cydoniorum
- Lini

Althææ, cuiusque vnc. s.

Ceræ candidę lib. s.

Picis

Colophoniæ

Terebinthiņę nouies ex aqua hor-
tensis solani stillatitia lotæ, sing. vñ.

cias ij.

Galbani

Ammoniaci

Opoponacis

Sagapeni in ess. vini dissolutori,

cuiusque vnc. s.

Tragachanthæ

Myrrhæ

Thuris masculi

Mastiches

Croci è calyce

Ladani

Styracis

Bdellij

Belzoini, sing. dr. ij s.

Mumiæ dr. j. s.

Spermatis ceton vnc. s.

Gummi Arabici

Hypocistidis, cuiusc; dr. s.

Rhabarbari

Scammoni

AQVILA COELEST. 61

Medullæ fruct. colocynthidis, cuiusque vnc. s.

Chalcanthi scr. iiij.

Margaritarum

Coralliorum rubrorum
alborum

Lithargyri

Lap. calaminaris

Carniolæ

Magnetis

Hæmatitæ, sing. dr. iij. Ad extremū

addatu

ol. Stipameos vnc. j. s.

Plumbi vnc. iiij.

Caphuræ vnc. j. s.

Amygd. dulcium

Lumbricorum terrenorum, sing.
vnc. s.

Adipis serpentum præparati.

Iecinorum è ranis recentium, cuiusque vnc. j. s.

F. magdalciones ad carbunculum
bubonemque pestilentem contami-
nati hominis radicitus ex-
tirpandum.

CAPVT V.

Hydropis deplorati vera curatio.

IN hydrope è quibuscunque causis
 inuecto ter vel quater offeratur hoc
 catharticum, aut tantisper, dum cor-
 pus seroso humore distentum paulif-
 per subsidere intelligas:

Aquilę cœlestis gr. j. s.

Extractæ è pastillis Alahandal

Essentiæ gr. iij.

Sacchari rosacei dr. ij.

Mastiches dr. s.

Croci gr. iij. misceantur.

F. bolus purgatorius ad corpus aqua
 crassa atque concreta suffusum. De-
 inde à leucophlegmatix exinanitione
 ad reliquam molis corporeæ ampliti-
 dinem minuendam manè ac vesperi
 hæc potio exhibeatur, donec cachecti-
 cum corpus citrino colore squalidum
 viuido nitore rursus efflorescat:

Croci è chalybe summo ad extre-
 ma opere reuerberati dr. s.

liq. ophirizi gr. iij.

ol. nucularum moschatarū gr. v

aquæ

AQVILA COELEST. 63

aquæ veronicæ vnc. iij. misceantur, & formerur potio ad pituitosum albicantemque sanguinem corrigendum. Interdiu verò propter virium dissolutarum defectiorem, & immodicę sitis iactationem detur hæc potio:

Cubebæ

se. ocymi caryophyllati, sing. vn. s.

Folliculorum solani

Halicacabi

Sandali albi, rubri, lutei,

cuiusque dr. ij.

Corall. rubr.

Spodij electi

Scobis elimati eboris

Succini flauis. ac pellucidi

Mastyches, sing. dr. j.

se. quatuor frig. maior, cuiusq; dr. s

Intybi

Portulacæ

Lactucæ, sing. dr. j.

Sacchari q. s. dissoluti cum succo

malorum aurantiorum

F. Electuarium

Huius electuarij dr. j.

Succi medicati siue rob. è berberis

vnc. s.

els. calcanthinæ.
 Tartaræ, cuiusque gr. iij.
 aque cichorij vnc. j. s. misceantur,
 & fiat potiuncula ad robur corporis
 languidum excitandum, & immodera-
 tam sitim restinguendam. Postremo
 tantisper ad œdema disijciendum ad-
 hibeatür cataplasma, quoad aquam
 inter cutem planè absumptam & dis-
 sipatum tumorem euanuisse videas.

Stercoris columbini aridi vnc. ij.

Trochisc. è thure dr. ij. s.

Myrobalanorū chebulorum re-
 torridorum vnc. s.

Corall. rubr.

alb.

Baccarum myrti.

Balaustiorum, sing. dr. j.

Aceti rosacei q. s.

F. cataplasma ad tumidissimam cor-
 poris vitiatam molem.

C A P V T V I.

Podagra cuiusque perfecta curatio.

Primùm ab arthritico ad quintum
 aut sextum vsq; diem pilula vni-
 o-
 num

AQUILA COELEST. 64

num nostrorū, magnitudine crui manē ac vesperi deglutatur, qui capiunt:

Aquilæ cœlestis ʒs.

Aloes præstantissimæ nouies & styllatitia, Chamæpityos aqua lotæ drach. ij.

Stimneos reuerberati scrup. j.

Croci è chalybe correcti ʒs.

Moschi odoratis gran. iij.

Ambari fului gran. iij.

Fiat massa catapotiorum cum extracta stæchados Massiliensis essentia, cui grana quinque vel sex olei è chalcantro rubri sint addita. Deinde ab asumptis pillulis quotidie bis teruè pars malè affecta inungatur oleo Marcrobij calido, cuius parandi ratio hæc est: Sanguinis ceruini adhuc calentis tres cantharos è seraphino igne moderato stillare finito, donec phlegma omne prolectum fuerit, & calor è croceo in puniceum transferit: deinde ex Athanore flagrantissimo igne tandiu stillas expellito, vsque dum nihil guttarum oleosarum amplius in subiectum emanet receptaculum: vltimò extrema ignis violentia continenter

vrgeto, tunc sal egestus suffitu in sum-
mam vitri partem lateribus, tecto que
mediocri copia adhærescet, quem vase
refrigerato diligenter colligito, & cum
oleo probè temperato. Hoc aliquot
septimanis vtatur conflctatus à purga-
tione absoluta, & si vinū interea bibere
velit, id recens referbeat prius oportet
cum radicibus caryophyllatæ ac per-
uulgati acori. Sic breui omne arthriti-
dis etiam vetustissimæ genus tollitur
radicitus, miserabile helluonum flagel-
lum, dirum gurgitum illorum crucia-
mentum.

CAPVT VII.

*Cancris exulcerati seu fistula cuius-
cunque certa curatio.*

Hæc potio quotidie ter hauriatur.

Rad. cyclamini ꝑ s.

Herb. diapensiæ candidæ M. j.

Solidaginis mediæ M. s. deco-
quantur in lib. j. s. vini ad tertias.

Sumantur huius decocti ꝑ iij.

Ol. è cariophyllis per seraphinū
prolecti scrup. j. misceantur.

AQUILA COELEST. 67

Locus autē affectus manē ac vesperi
inungantur linimento, cui insunt:

Ol. è lateribus gr. j.

Terebinthinę lib. s.

Cariophyll. ζ ij. misceantur &
chemico more pellantur è balinæo:
tunc addantur:

Mastiches,

Myrrhæ,

Thuris, sing. ζ iij.

Mumix gr. j. omnia simul mixta
per seraphinum agantur. Post sumat
tur huius olei ζ j.

Aquilæ cœlestis ζ j. misceantur.

Fiat linimentū, quod rursus oblige-
tur emplastro Olympico. Atq; semper
ante linimenti admotionem cancer si
ue fistula expurgentur hac lotionē:

Aluminis ζ s.

Salis ζ j.

Mellis ζ ij.

Vini,

Aquæ, cuiusq; lib. j. dissoluta pro-
bè misceantur.

Verū linimento suprā dicto longē
diuiniora sunt, oleū dulce stymmeos,
plumbi, hydrargiri, quibus nihil vnquā
deploratorum vlcere aduersari po-

68 GEORG. PHÆDRON.
teff, sed ocysſimè ſanantur phagæden-
ca & cacoethæ omnia.

C A P V T VIII.

NEc de præparatione aquilæ cœ-
leftis & vſu eius tam in externis,
quàm internis humani corporis effe-
ctibus. Iam quod reliquum eſt, etiam
atque etiam rogo te, lo. Chiliane, vt
mearum vigiliarum munuſculum le-
uidenſe, quod in tuo nomine apparet,
æqui boni facias, & inde meam, erga
te, tuoſque fidem & benevolentiam
probes. Altiora enim quæ nunc paro
& in hac commentatione, & in alijs
ſimilibus me breuiorem faciunt, quæ
propediem, Deo adiuuante, ſum edi-
turus, licet admodum præcocia, quod
nimis maturè mihi inuito partim quo-
tidianis optimatum precibus, partim
oblato indies à principibus viris in-
genti precio, partim à liuidis quibus-
dam auariſq; myſteriophylactis vi &
morte intentata de manibus excutian-
tur. Tu quæſo illum candorem, illam-
que fidem, quam in hoc Ingolſtadien-
ſium

fium agro primùm in te esse perspexi
constanter colas: tunc & me cum, quẽ
expetes maximè, habebis perpetuò.

Deus Opt. Max. faxit, vt opera medicæ
artis instituta ad æternum sui nomi-
nis honorem, & catholicæ apostolicæ-
que ecclesiæ salutem absoluerè pos-
sim, neglecta importunorum homi-
num obtreptione & malevolentia.
Amen.

GEORG. PHAE-
DRONIS RHODO-
chæi medici Eleenus, siue perfecta
Epilepsiæ curatio,

AD

*Amplissimum D. Osualdum ab Eck
Cæsar. Maiest. consiliarium.*

INTER tot peregrinatio-
num mearum labores &
factos in abstrusarum re-
rum cognitione sumtus,
alter ab eo nunc effluxit annus, Heros
amplissime, quo mihi aduenæ Cheri-

hāimi bibliothecam instructissimam,
 hortos pretiosiss. & equestria nobili-
 tatis tuæ ornamenta monstrasti comi-
 ter, omniaq; officia & cultum humani-
 tatis liberaliter tribuisti. Quamuis au-
 tem hoc biennio apud illustrissimos
 quosdam Principes ac Comites sæpe-
 numerò honorificētissimam tui men-
 tionem fecerim, nunquam tamen pra-
 xeos medicæ occupationibus & lucu-
 brationū occultiorum obsessionibus
 me tantillum laxare potui, vt exiguam
 significationē gratę erga te voluntatis
 dedissem. At cum illo tempore oleum
 chalcanthinum à præstantissima scemi-
 na coniuge tua factū de miserabili epi-
 lepsiæ malo nos admonuerit, iam à re
 non prorsus alienum fore arbitror, si
 perfectā quandam rationem curandi
 morbum comitalē nobili potissimū
 stirpi familiarem doceam, eaq; in ma-
 gnificū Dominum ab Eck, cæterosq;
 Argonauticę quasi gētis principes Bo-
 ios me gratum ostendam. Quandoqui-
 dem epilepsia è nymphidico cœlestiū
 corporum motu orta vnus è summis
 morbus existat, summa quoq; & medi-
 ca &

ea & chemica requirit mysteria, quæ tibi reconditarū literarum & interioris Sophiæ amantissimo maximā voluptatem afferent, meumq; gratum erga te animū coram declarabūt apertissimè. Propterea relictis epilepsiæ causis, quæ in nostris protopyricis copiosè explicātur, ad eius sanationē aggrediemur, exorsi à summis quatuor phylacteriis quasi generaliore medendi ratione, quibus post vnam atq; alterā antidotum paratu faciliorem tanquā singularem curandi modū subiiciemus. Primum autē alexipharmacum excelssima humani sanguinis essentia est, cuius ordinato ad actuosos lunæ cursus vsu efficitur, vt nulli epilepsiæ circuitus vnquā coelestium causarū viciantur. Ea chemico more ita elici potest. sanguinis humani adhuc calētis ꝑ vj. & vini stillatitiij ꝑ j. quadraginta diebus in ampulla cucurbitina macerentur, post stillatim è balneo agātur, & singulari opere separetur cādidus à flauo liquor. Huius scrupulus ab ipso nouilunij tempore prima aggressionē datus facit, vt agitatione sedata deferuescat comitia.

lis ille furor, neq; vlla in omnes annos
 consequentes epileptica cōcussio pre-
 hendat. Sic & illustre oleum cranij hu-
 mani pondere trium granorum mor-
 bum comitialē tollit funditū, vt nul-
 la eius inuasio siderum impulsu priori-
 tata vnquam moueatur in posterum.
 Idq; confit hoc modo: Cranium huma-
 num, quod nunquam humatum, om-
 niq; humore priuatū sit, minutissimē
 contundatur, & in vase retorto per Se-
 raphinum pellatur igne acerrimo, do-
 nec omne phlegma extillauerit in sub-
 iectum receptaculum, id rursus super
 facem relictam aspersum, vt prius arte
 stalactica vrgeatur, tunc, si tertio eadē
 opera iterando redintegretur, eminen-
 tissimum oleum cranij humani appa-
 ret, quod thesauri instar pretiosissimi
 vitro bene obturato recondatur ad vs-
 us. Verū in alijs quoque animanti-
 bus luminosissima quædam mysteria
 sunt abscondita, vt in alce, vulture, a-
 pe, quæ eadem ratione in perpetuum
 profligant cōuulsionem epilepticam,
 sed ipsorum multitudine nunc super-
 sedendum esse censeo, ne præter volun-
 ta-

tatem meam ab eo quod propositum est longius aberret oratio. Alterius apotropœi vsus huiusmodi est: Primò accessionis insultu laboranti nouem grana stimneos reuerberati præbeantur, in ipsa luctatione & concertatione mali exagitati grana decem & octo cum quadam solertia ingerantur ab hostili strage edita horæ spacio, post rursus nouem grana exhibeantur, & sic deinceps. quando morbus victor causarum validiorum iniuria prouocatus recurrerit, iterum ad repellendum eius impetum atque ignitum furorem sic contrà pugnaueris. à tertia paroxysmi anticipatione nulla vis inimica epileptico aduersabitur aut consuetas eius interturbabit functiones. Tertium lyterium est, vt scrupulus liquoris Ophirizi conflictato detur horæ spacio ante ipsum accessionis initium, & exactis tribus horis post finita incursione semiscrupulus, idque ad sextam usq; periodum suspectæ imminentisq; epilepsiæ repetatur, tunc eius focus in quacunque corporis sede delitescens restinguerur vniuersus, & omnis exa-

cerbationis motus conquiescet. Postremum amuletū est clarissima coraliorum rubrorum tinctura, quæ, si potere semidrachmæ prima aggressione propinetur, & dein, quoties morbus rursus alio inardescit incēdio, aut motu nouo quasi turgescens excandescit, vt antè iteretur, epilepsiam absumit omnino, eamq; diebus decretorijs solutam optima valetudo postea excipit. Mitto hîc excellentissima gemmarum arcana, liquores nimirū Smaragdi, Adamantis, Granatæ, Turcoidis, qui eodem modo vsurpati efficiunt, ne vllus morbi comitialis typus concurrentiū causarum molestia stimulatus redeat in sempiternum. Hactenus de summis quatuor phylacterijs siue. mysterijs olympicis, nunc ad euporista remedia accessuri singularē curandi legem & rationum momentis, & quotidiano rerum vsu confirmatam rogabimus. Primum corpus, ne vlla epilepsiæ periodus intimarum causarum malignitate excitata succedat amplius, purgandum est Elleborines granis tribus è tenui medone vel aqua potius sumtis, in qua

qua hippoglossum decoctum sit, adie-
 ctis ad extremum aromatibus. Eius
 conficiendi ratio talis est: Radices vera
 tri nigri purpureis floribus præditi re-
 centes, grauidæq; concidantur, & ethe-
 rea vini essentia respersæ per Seraphi-
 num impellantur igne paulatim aucto,
 dum omnis humor prolectus esse vi-
 deatur, deinde rursus cœlestis vini es-
 sentia molliusculo igne per Balinæon
 à melampodij liquore separetur, & in
 hoc humore, qui ampullæ cucurbiti-
 næ fundo substernitur, sacchari Candi
 quantum satis est, resoluatur, tunc El-
 leborine nostra optimè præparata est.
 Dein à corporis euacuatione adhiben-
 dum est tonoticum Essentiæ Chalcanti-
 næ, hoc est, olei è vitriolo in sublime
 elati, & in volatilem substantiam re-
 dacti, cuius subsidio epileptica disten-
 tio penitus tollitur, & corpus affectū
 per mali consopiti, ac velut obtusi con-
 coctionem ad primam naturæ boni-
 tatem redit. Ea si desit, compositio ar-
 cani Olympici stat ex his: Chalcanti
 Vngarici lib. xij. ramentorū cornu mo-
 nocerotis vel eius loco scobis clima-

76 GEORG. PHÆDRON;
ti eboris, spodij electi, caphuræ, singul.
vnc. v. hæc tria aqua se. pæoniæ, quòd
luna decrescente collectum sit, irrigen-
tur, & per descensum Chemicum om-
nia simul vrgeantur ad rubram vsque
fæcem: deinde fæcis rubræ lib. j. liquo-
ris stillatitij lib. ij. Essentiæ vini, aqua-
rum chelidonij, melitræne, chamedry-
os, valerianæ, plantaginis, cuiusque ʒj.
semis stillatim acri igne agantur per
vitrum retortum: tum huius fæcis ru-
bræ lib. ij. liquoris stalactici lib. j. primū
macerentur, & deinde die nocteq; pel-
lantur è vase retorto, tunc phlegma,
spiritus & oleum emanant simul, quæ
ita segregantur: Ebalinæo phlegma se-
cernitur per Seraphinum spiritus, in
athanore oleum rubicundissimum.
Phlegmatis drachma pueris ante pa-
roxysmum datur, spiritus scrupuli pon-
dere constanti ætate hominibus, olei
grana tria senibus. Nec inter postrema
epilepsie lyteria habendum est illud,
quod à quibusdam Sabæis vsurpatum
fuisse stoecheomantia tradit: Aqua-
rum rad. solani, halicacabi, se. pæoniæ,
luna decrescente lectorum, cuiusque
vnc.

vnc. ij. s. castorij recentis dr. j. specie-
rum diamoschi dulcis ʒj. s. mellis vir-
ginis ʒij. mel. anacardini ʒs. horum stil-
la è balneo diligentissime excipian-
tur, quibus post addatur margarita-
rum præparatarum ʒs. scobis cornu
monocerotis gran. iij. oleum chalcan-
thini simplicis guttæ v. oleum anisi
gur. ix. commisceantur. Huius liquo-
ris drachma ipsa paroxysmi dimica-
tione epileptico inseratur, & post dies
nouem continuè repetatur, tunc hor-
ribile morbi comitialis malum om-
nino auerruncabitur, quamuis robu-
stum ultra viginti annos in conflictu-
tum miserrimè bacchatum fuisset.

Possunt & plura Epilepsiæ apotropæa
ab eo inueniri, cui sunt cognitæ (vt cer-
tè vnicuique perfecto Doctori Medi-
co debent esse cognitæ) artes astrono-
micæ, inter quas numeratur Magia
Theurgica, Cabala Aegyptiaca, Ne-
cromantia Orientalis, Characteristica
impressio, Sophia cœlestis, & aliæ non
afferendæ. Prætereo nunc diuinita-
tem olei Crystallini & Beryllini, qui-
bus morbus comitialis subito admi-

78 GEORG. PHÆDRON:
randa quadam ratione perfectè dissol-
uitur remissa in perpetuū omni excan-
descencia. Hactenus mihi satis multa
dixisse videor de summa epilepsiæ cu-
ratione, quæ ut equi boni facias, Heros
amplissime, vehementer etiam atque
etiam oro te, meæq; erga nobilem ve-
stram familiam obseruantie pignus ef-
se ducas. Posthac enim vicinitas loci, si
modò propter noua quædam negocia
mihi iniuncta diutius hîc cōmoratus
fuero, monebit me frequentius, ut in-
terdū splendidis. Domino splendidio-
ra gratæ voluntatis monumenta nun-
cupem, qui me venientē semper hono-
rificentissimè exceperit, abeuntē am-
plis muneribus auctū dimiserit. Nam
hospes solitarius Ingolstadij eam ob
causam tantū hæreo, ut potius scripta
à Principibus quibusdā viris postulata
nunc perficiam, quàm ut medicinam
apud Academicos proceres inuidiosè
factitem, licet alioquin eos solū ægros,
qui à cæteris medicis, empiricis circu-
latoribus, sagis, lucifugis & Pythonicis
vatibus pro desperatis relinquuntur,
curandos suscipiam. Id autē facio non
am-

ambitione quadam ductus, cum nemi
 ni hoc modo boni oblatis occasionem
 præripiam: non avaritia tractus, cum à
 nullo unquam ægro quicquam præmij
 poposcerim, sed ad medicam artem na-
 tus, diuinitusq; vocatus ago omnia cum
 debito in alios amore, quorum tantam
 quotidie multitudinem certa ope desti-
 tutam miserrimè perire cerno, tum ad ve-
 ram Medicorum dignitatè restituenda,
 qui hodie ab infima fæce plebis
 etiam ob infastas curationes leuissi-
 mi ac nugacissimi habentur. Atq; hinc
 fit, ut indies crebrius & optimates In-
 golstadiensis, & nobilitas Boia, Sueui-
 caq; instituta mea studia interpellent,
 quibus expeditis liberalius operam ar-
 temq; medicam coelitus mihi datam
 bonis hominibus communicabo. Be-
 ne vale, Heros amplissime, & magnum
 illum vereq; nobilem animum, quem
 amantissimè abditarum rerum studio-
 sis aperire soles, tene in sempiternum.

Ingolstadij sacra diuo Bartholo-

meo die, anni

M. D. L X I I.

G E O R G I I P H A
 dronis pestis Epidemiacæ cer-
 ta curatio.

Initio veneni, vis ac pernicies expur-
 getur propria, hoc Antidoto:

R. Aquilæ cœlestis gr. j. s. Theriacæ
 Alexandrinæ scrup. j. vini rubri, in quo
 Melittæna aliquot dies macerata sit,
 stillatitij ꝓ. s. decocti prunellæ ꝓ. j. Va-
 lerianæ ꝓ. vj. misceantur, & fiat potio
 cathartica, ad veneni malignitatem
 exterminandam. Aut huius loco su-
 dor validissimè ciatur ægro, plurimis
 integumentis obuoluto.

Liquoris Ophyrizi & gemmarum
 (vt in nostra Cœlesti medicina doce-
 tur) cuiusque scrup. s. Aquæ fumariz,
 Cichorij, Chamedryos an. ꝓ. iij. Ess. vini
 rubri ꝓ. s. misce, fiat potiuncula, ad exi-
 tiosa Pestilentiaë furentis semina ex-
 turbanda.

Deinde à purgatione seu veneni ex-
 pulsione, altera die, ob minacem vim
 deleteriam, exhibeatur ægro peculi-
 re hoc Alexipharmacum:

Recipe

Recipe liquoris margaritarum, Corall. rub. cuiusque serup. j. Olei ossium e corde cerui, Myrrhæ an. serup. s. Nucum myrieticarum gran. v. aquæ Betonica, Hirundinaria an. ʒ j. s. misceantur ad formam potionis.

At si tertia die mortifera symptomata consequantur, indigenę tali mysteriorum ratione curentur:

Vt in delirio præbeatur, summum margaritarum arcanum.

In Spasmo, ossiculum e leporis poplite liberatum.

In Spiratione difficili Thio siue balsamus.

In Dyssenteria & assidua vomitione, crocum e Chalybe correctum.

In Siti inexhausta, oleum vitrioli rubeum.

In Menstruorum profluuiio, liquor Corallorum rubeorum.

Postemò, ad letale virus pestis populariter grassantis euocandum, admoveatur emplastrum Olympiacum. Quod ita se habet:

R. Succi rad. Rapontici, Pimpinella, Helenij, Syderici ex Ananientium

Emplastrum Olympiacum

82 G E O R G. P H Æ D R O N:
conuallibus petiti. Herbarum prunel-
læ, hyperici, centaurij min. Cheranij,
sing. ʒj. Mucilaginis sem. Citoniorum,
Lini, Althææ ʒs. Cera candidæ lib. s. Pi-
cis, Colophonix, Terebinth. nouies ex
aq. hortensis Solani stillatitia lotæ, sin-
gul. ʒ ij. Galbani, Ammoniacy, Opopa-
nacy, Sagapeni, in essentia vini dissolu-
torum, cuiusq; ʒ s. Tragacanthæ, Myr-
rhæ, Turis masculi, Mastichis, Croci è
chalybe, Ladani, Stryracis, Bdellij, Bel-
zoini, sing. ʒ ij s. Mumix ʒ j. s. Sperma-
tis cæton ʒ s. Gummi Arab. Hypocisti-
des, cuiusq; ʒ s. Rhabarbari, Scammor-
nei, Medullæ, fructus Colocynthidis, cu-
iusq; ʒ s. Calchanti scrup. iij. Margari-
tarum, Corallorum rub. item alborū,
Lithargyrij, Lapidis calaminaris, Cor-
niolæ, Magnetis, sing. ʒ iij. Ad extremū
addatur olei stammeos ʒ j. s. Plumbi ʒ 4.
Camphuræ ʒ j. s. Amygdalarū dul. Lum-
bric. terrenorū, sing. ʒ s. Adipis serpen-
tū preparati, Iecinorum è ranis recen-
tiū, cuiusq; ʒ j. s. F. magdaleones, ad car-
contaminati hominis radicitus extir-
pandum.

F I N I S.

T H E O.

THEOPHRASTI
PARACELSI LIBER

*De Narcoticis aegritudinibus, ut
sunt Pests, Pleuresis*

& Prunella.

CAPVT I

Ppilatio est constrictio por-
& substantiæ. Estque ea quæ
fit ex constrictione corpo-
rea cum corpore. Est & du-
plex: vna in circumferentia regionis:
altera elementata, ab aere secundum
corpus. De prima animaduertendum,
quod quæuis oppilatio est compressio
sue regionis, ex ea ratione, propter spi-
ritû lleidum (lethalem) qui cum egres-
sum non habet in seipso in putrefactio-
nem abit, hocq; sine causa exterioris
regionis. Secunda verò aerea, est pestife-
ra, nunc pestẽ, nunc pleuresin facit, nũc
crisim epatis præparat. De his notan-
dũ, non de punctiõib. vagantibus: sed
quæ pestis, quæ pleuresis sunt & crisis.
Quia punctiões signa sunt morbi, nõ
morbus, de quo hĩc, nõ illa exilia & par-
ua tractamus.

Pestis igitur est aer suæ regionis, ex primo corpore generatus, & oppilatus sine egressu, de materia arsenicali & oprimethioli.

De illo autem tartaro velocis mutationis dicendum est, qui fit per digestionem naturæ. Nam aliqua ad biennium, alia ad triennium, alia ultra, alia ad quoduis tempus. Ideo quæ de peste sunt scienda, ea sunt, quæ existunt de digesto & tempore: scilicet, hoc tempus vitriolatum & hoc est prunella: aliud ogertum, hoc est pleuresis: aliud arsenicale, hoc est pestis. Quia ibi fundamentum est huius regionis morborum, ut quæ de pleurisi, sale ogertino habentur. Nam secundum quod tempus fuerit ogertini salis, pleurisis generatio, id est, oppilatio pleuritica. Nam quæ oppilationes arsenicæ sunt, sunt de peste: & quæ ogerti, pleuresis: quæ vitrioli, prunellæ. Hoc sit apud vos magnificum ingenium, oppilatio quid sit, & in ipsius materia (ut prædixi) tres species esse: temperius quoque alterinum, nouum, acreum. Sed quæ sit differentia in oppilationibus,

nibus, secundum textum notandum est, ex parte ægritudinum differentias, & hoc in textu: Tres ex oppilationibus morbi suas ducunt origines, pestis hepatis, pleuresis hepatis, & prunella hepatis. Vera est pestis, vera pleuresis & prunella ex suis salibus exortæ secundum digestionem. Rationes autem ex metallis habent, secundum digestiuium & tempus & mineram. Ex his enim summa autoritas & medica maiestas pro ratione in eo ducitur & bene. Nam idem est pestis & res sua, idem pleuresis & ipsius materia, prunella & suū esse, & tempus, & digestiuium, maturatio, & transmutatio vtriusque sexus sui elementi.

Explicationes capituli primi.

OMnes oppilationes in dextro latere veniunt ex tartaro, epate. Oppilationes due sunt: una in substantia, id est, per substantiam tartari (ut cum venæ per eparsæ constipantur) ut in predictis dictum est: altera aeris (in spiritu & aere). Nam aer transire debet per totum corpus,

Elementaris aer (vt feruntur in corpore
 elementa esse) debet transire per vniuer-
 sum corpus. Vbi ergo tartarus obstruit
 vias, iam aer retinetur, pertransit in crassi-
 tudinem, id est, in secundam generatio-
 nem. Ille aer cum ibi est, vbi fit resolutio ex
 tartaro, tam crassus (ex intestinis) emissus
 est, vt transire non possit, & tam spissus
 aer (ex intestinis) ascendit & descendit:
 iam hic est, iam rursus alio in loco, locum
 fixum non habet. Et illud est oppilatio ae-
 ris in regionibus hepatis. Ex illo aere fit
 pestis, sicut pestilentia: nam ille aer, qui est
 per se elementalis, transiit in secundam
 generationem, & fit spissus, & flatus, qui
 hinc inde vagatur, & transire non potest,
 sic oppilatus facit pestem: sicut & alias dixi,
 aerem in nobis, non externum, causari
 re pestem. Bolum armenum ad cor con-
 fortandum dant in peste, iterum terram
 sigillatam, & bene. Talis aer cum inuadit
 epas, nulla amplius cura est, sed quam diu
 in regionibus epatis alioquin circumfer-
 tur, non nocet.

Præterea omnis morbus narcoticus, id
 est, qui vrit adeo, vt videatur hominem
 redacturus ad insaniam, sicut prunella.
 Inde

Indefit, quòd ille aer cum per se penetrat, & quòd sibi ipsi facit exitum, & quòd ascendat in altum, & tunc efficit ardorem in collo, & lingua, nigras pustulas. Et ubi istud signum est, dico, quòd oppilatio est aeris in hepate, & ille inclusus aer in hepate egressum sibi fecit: unde colli ardor, gutturis pellicula detractio. Et est morbus mortalis: quia aer ille est pestilentialis. Ideo aqua prunelle, & illa medicamina non iuuant, nisi ad hoc, ut illa membra confirmantur & infrigidentur: alioquin cum ipsius aeris assumenda est.

Et ille aer internus quoque, facit pleuritum, & eadem pestis causa est. Ideo omnes morbi, qui palatum & collum incendunt, dicuntur ab hepate, non ex sanguine, vel alia causa esse: hoc propterea, quòd aer ille inclusus exitum facit. Et illi morbi narcotici sunt, qui inflāmant homines, ut tandem nesciant quid agant, id est, desipiunt, & excicatrifantur, id est, cutis in collo discedit.

Oppilatio sic in hepate facit pleuresim, pestem & prunellā, & sic cordis oppilatio facit pleuresim, pestem & prunellam: sic etiā reliquorū precipuorum membrorū oppilationes faciūt pleuresim, pestē et prunellam.

Pleurifis
non est in
præcor-
dijs.

Medici dicunt, quòd pleuresis sit apo-
stema in præcordio: sed nihil est, non est a-
postema, sed oppilatio. Fieri potest, ut in ma-
turatione et perfectione redeat in primam
materiam, & computrescat, & postea fiat.

Signa] Quæ præcedunt, signa sunt, non
morbi.

De dieb.
Criticis,

Crisis quoq; inde est, ut si nunc morbo
afficerer, utpote apostemate mortali: post
quatuor vel septem dies, si crisis vel bona
vel mala fuerit, possum inde iudicare,
quid de egrotos futurum sit.

Regio e-
patis quæ
fit, vide
Cap. I.

Circumferentia epatis] regio eius est.
Nam inclusum est tanquam oui vitellum
et albumen undiq; pellicula includuntur.

Ileidus] est aer elementalis in nobis in-
terior, omnes partes corporis informans,
multas in se species continens, ex quarum
resolutione fiunt morbi. Est spiritus, qui
transire debet in omnia membra. Quem
admodum in ovo pellicula totum cingit:
ita debet Ileidus transire per omnes poros:
qui si obstruuntur, hinc morbi sequuntur.
Oppilatus autem aer, si in ista regione ma-
teria est, ut tartari, si illa consumitur, &
transit de corpore in aerem, aer solum fit.
Ille aer facit postea pestem, pleuresim, &

& prunellam, item crisim.

Sed si de his tribus rectè scire volumus, de peste, pleuresi & prunella, Tria sunt unde generantur illi morbi: est spiritus arsenicalis, auripigmenti & vitriolati, ut in textu. sed hæc tria in tartaro abundant. Si ergo arsenicum in peste alicui restet ex tartaro per urinam expellitur, non fit pestis. Item, si auripigmentum pellitur per urinam propter emunctorium, & digeritur, non fit pleurisis. Tertio, si sal vitriolatum transit per urinam, non fit prunella.

Omnes res continet in se spiritus illos tres, Arsenicum, Auripigmentum, Vitriolatum: qui si rectè digeruntur, non sequuntur illa acuta apostemata. Hic enim res est disposita, ut minere omnes in corpore contineantur, & bonum & malum simul commixta sunt. Et similiter in omnibus herbis.

Omnes res vel creature sunt minerales.

Omnia mineralia in homine.

Quòd verò ex astris sciamus futura, ut pestem, id physicam rationem habet, quòd Astronomi prævident pestem: quia nondum sumus separati ab elementis, & omnia elementa mineralia in nobis sunt, sicut in omnibus herbis. Quia quicquid terram afficit, aut aquam, ignem, aerem,

Quemad-
modū in
mineris
externis
bona &
mala: sic
in corpore
humano
hæc qua-
dam sym-
metria &
propor-
tione in-
ueniuntur.

& hominem afficit: quia quod ipsa in se
habent, etiam in corporibus nostris est. Nam
omnia in nobis sunt, sic & elementa in no-
bis. Nunc autem, quemadmodum aurum
vitiatur & moritur per arsenicum: ita &
mineralia omnia, quæ auripigmentum ha-
bent, aut alium spiritum, corrumpuntur:
ita & balsamus natura consumitur, per
spiritus illos & per mineralia

Oprimethiolim dicitur fumus (mi-
neræ) ex ære ascendens.

Eosdem morbos habent mineralia, quæ
nos habemus.

Pestis non est aliud atq; aer arsenicalis,
inclusus in regionibus epatis. Et inde gene-
ratus. Quando species (spiritus) arsenicalis
separauit se ab lleido, id est, spiritu elemen-
tali, & ad tartarum cecidit, tunc est natura
arsenici urere, incendere, ac tumorem fa-
cere, sicut & in peste fit primò ardor conti-
nuus, magis ac magis crescens. Sic & tar-
tarus nunc ab arsenico separatus, facit pa-
roxysmum febrile, venit calor ac frigus, &
venenū arsenicale ascendit, ac in superio-
ribus partibus erumpit, quod sic fit: venulæ,
quæ per corpus trāsunt, inficiuntur. Nam
arsenicus accendit sanguinem, ac putre-
scit.

scit, cum pestis est intus, facit & apostema
 ta sub axilla. Istud apostema non est pestis,
 sed simile communi apostemati. Ideo quod
 phlebotomia fiant, non faciunt ad pestem,
 sed ad apostema, & prodest: quia minuit
 sanguinem & refrigerat.

Præterea pleurisis est similis pesti, nisi
 quod sit ex auripigmento, quod se separa-
 uit ab Iliado; & iacet in regionibus hepa-
 ris (iacet tanquam ouum in pellicula in-
 testa, sed ad superiora ascendit) & putre-
 scit. Inde punctiones in lateribus & ap-
 petitus comedendi tollitur. Vnâque cau-
 sa est, & pestis & pleuresis, sed diuersa ma-
 teria: quia arsenicus fortior, qui pestem
 facit, quàm auripigmentum quod pleure-
 sin. Et sicut arsenicus extrinsecè corpori
 alligatus calorem excitat, ac nauseam
 mouet comedendi: sic & in interioribus
 est. Sic & auripigmentum cum in re-
 gionibus hepar est, & hepar inuadit, fit
 mors: quia omnes qui moriuntur in pleu-
 resi, ex auripigmento moriuntur. Sic si
 quis punctiones habeat in sinistro latere,
 etiam pleuresis est, sed splenis: & ex auri-
 pigmento est, quod se separauit ex Iliado.

Ita in septem membris principalioribus, ubi pestis, pleuresis & prunella, ex eadem causa est.

Sic prunella ex vitriola, ubi se ab lleido separat, ascendit, ita ille spiritus vitriolatus ad collum ascendit, & accendit illud, & tumorem conciliat.

Digestivum tempus] Sicut Marchio digestivum tempus habuit. Digestio est, quod omnis res bona malae debeat digeri, id est, malum à se emittere, & in suo esse manere, sicut creata est, & ubi vitiatum purgat se, & laborat, ut redeat in se. Inde Astronomi, Hydromantici & Geomantici possunt scire & praedicere pestem: quia terra, aqua, & reliqua elementa cum aliquid perdunt ex eo statu, quo creata fuerunt, tunc patiuntur, & nos compatimur: quia purgari debent & digeri.

Hoc ergo observabis in septem membris, si spiritus lleidus à se separat arsenicum, pestem facit. Cura est, quod debeat resolvi, ut exitum habeat ille aer, & diaphoretica debent dari, quae consumunt aerem. Sed si testis foris ita oppilata est, ut quemadmodum spiritus arsenicalis egredi non potest, ita medicina penetrare non potest: ideo

Cura pestis.

ideo fortissima diaphoretica in peste usurpanda sunt, ut penetrent, ut correctum vinum ardens est. Quia nullum vinum ardens ita subtiliter est sublimatum, ut non habeat in se aquositatem seu aquam: ideo postquam bene distillatum est, iterum per alembicū est distillandum, sed media pars duntaxat extrahenda, quod altera me dietas aquosa remaneat in vitro: aquositas enim crassitudinē facit, ut penetrare non possit. Destillati proba haec est: Infundatur parum in scutellam stanneam, ac incendatur, si flamma omnia absorbat, ut nihil viscositatis aut pinguedinis remaneat, satis destillatum est illud vinum. Sin verò pinguedo aliqua relinquatur, iterum destillandum, ac id toties faciendum, donec nihil viscositatis remaneat. Si enim sic non fuerit preparatum, non potest penetrare. Vbi autem sic correctum est, statim penetrat ad membrum principale, quod laborat, siue cor sit, siue hepar, cerebrum, &c. & ubique: quia aperit poros, sudorem provocat, & expellit materiam pestis peccantem quoque simul. Et est optimū cohob, &c. Vnam & eandem medicinam bis vel ter administra, quoties morbus non vin-

94 THEOPH. PARACEL.
citur. Et hoc cohob est, quod medicus obser-
uet. Nam non semet debet medicina admi-
nistrare, sed pro morbi vigore medicina
administrari debet.

Pestis ob vehementiam morbi curā non
admittit, nec præseruatiua multū valent,
quando pestis signum & morbus est idem.
Et præseruatiua dari non possunt, nisi ea
qua deoppilant, & illa non sinunt oppilar-
tiones fieri, id est, ut originem possit habe-
re pestis.

Aqua prunelle cum Tyriaca plurimum
valet in peste, & in pleuresi, ideo prunella
prunella datur. Prunū syluestre vergens
ad colorem citrinum est præcipuū præser-
uatiuum, quod in se maximū arcanum ha-
bet aqua eius destillata.

Præterea ubi fit, quod spiritus arsenica-
lis accendit venas, & facit apostemata sub
axilla, non est pestis: ideo si etiā apostema
aperiatur, & pus effluat, sæpè homines mo-
riuntur: ibi non est pestis, sed apostema in-
fectū ex materia mala. Ergo apostema est
sicut aliud apostema, quod hinc inde in
corpore nascitur. Quando phlebotomia fit,
refrigerat sanguinem quidem, sed
non mutat pestem.

T H E O.

THEOPHRASTVS

PARACELSVS

De peste.

Pestis est separatus morbus ab ilei-
do arsenicali. Arsenicalium ge-
nera plura sunt: nempe tria Cineri-
cia, & ista tria sunt in membris princi-
palioribus. Est enim pestis morbus
simplex, contagiosus per elementorū
coniunctionem, vt elementi aeris &
alterius ex aere, per poros cruoris, vel
per orificia inferna, aut sublimia ad e-
gressus. Et est morbus digesti tempo-
ris. Eadem ratione digestio separatio-
nem facit: separatio autem morbum.

Separationis quidem tempus est, vn-
de tempora composita sunt, & discom-
positionē habent. Discompositio pro-
cedit à primo composito secundū tem-
pus Arlatum. Arlatum tempus, est tem-
pus sequestrandi contra ordinē lleidi.
Nam lleidus habet periodum.

Periodus autem est triplex, diuiditur
in primam, videlicet, secundam, & ter-
tiam ætatem. Prima iuuenilis est, &
ad statum pertinet absq; separatione.

Secunda est morbi, & ad secundam partem Mundi declinat, & ætatem affert sanitati contrariam. Tertia finis est & mortem affert.

Iuxta hanc distinctionem, omnes Mineræ, Spirituumque sequestratio, & sani & mali initium ducunt. In his enim ætatibus Pyronomus, Hydronomus, Geonomus & Augurintus artem suam quærent. Inde enim fluit illud, quod dicunt futurum esse. Et de his loquuntur, de quibus prisci mentionem nullam fecerunt, quæque parum intelligebant.

Modus ætatum talis est. Dispositum est separatio per naturam ab illeth, inde fluit tempus resoluendi, scilicet moriendi rei per rem, materiæ per materiam, naturæ per naturam, corporis per corpus, per species, per genera, per similia, vnum post aliud, vsque in consumptionem materiæ primæ in ultimum ens.

Cùm mortis separationem incipiebat ab Iliado, secutus est morbus: nam morbus separationem sequitur. Hic eousque, quò totum illud minerale consumptum

sumptum fuerit, tum & morbus con-
sumptus apparebit, & non amplius no-
tus erit medicis: sic morbi peribunt.
Sic mortis genera declinant vsque in
curam mortis, scilicet vltimum in en-
te constitutam. Ita pestis, pleuritis,
& alię ægritudinum causę & morbi e-
uanelcunt.

Sed quid de temporis periodo di-
cendum, aduerte auditor. Ex his scire
possumus, quę sunt Edelphi: nam sci-
mus arsenicum ex Edelpho posse se se-
parare (serpere) in septennio in vno lo-
co: scimus in alio loco naturam aliam,
materiam, numerumq;: Hęc omnia
apud Paramira nostra abscondita, la-
tent imperitis. Sicut flos qui est spe-
cies minerę arboris, ab arbore cadit,
deinde fructus, inde folia, inde locustę,
inde ariditas, cōsumptio & mors sequi-
tur in sine regenerationis: ita & lleidi
flores, scilicet spiritus minerales, peri-
bunt, ita & morbi & morborum mor-
tes. Sed quid de regeneratione,
noui Maij? nunc igno-
ramus.

Signa pestis.

Ex terra, apostema cum pestilentia primum signum est.

Ex aere, Tibiarum hinc inde iactatio cernitur.

Ex aqua, Sitiunt, & potare nolunt, & ipsorum pedes intumescunt.

Ex igne, Indefinenter dormiunt.

Cura pestis.

Ex terra. Accipe rad. vngulæ cabaliniæ ʒiij. Armellis scrup. s. Anthos vel athostoton scrup. viij. reduc in liquores. Dosis à gr. viij. ad xiiij.

Ex aqua. Cape de liquoribus Sambuci, Anthos, Cheiri, sing. ʒj. De liquoribus cachimiæ, Corallorum alb. sing. ʒij. de liquoribus Amethisti ʒj. & scrup. pul. s. duc in formam potus. Dosis à ʒj. vsque ad iij. & s.

Ex igne. Accipe de speciebus Iringij, Corallorum rub. Spodij sing. ʒj. reduc in liquorem.

Cura in peste ex aere est diaphoretica & resolutiva, cuius est ista descriptio: Accipe vini ardentis & correcti ʒx. Specierum ducis, Lithontribon, Betzuar, sing. ʒs. Theriacæ Alexandri-

na, Mithridati selecti an. \bar{z} j. s. misceantur. Dosis est \bar{z} j. vltq; ad \bar{z} iij. pro natura infirmi, & iudicio presentis boni Medici.

Annotationes capituli secundi.

IN prioribus dictum est, pestem esse arsenicalem morbum: prunellam, vitriolarum: pleuresin, ogertinum, &c. hoc est, Iteidus, qui omne elementum in se habet & spiritum mineralem, ille facit omnes morbos. Et nisi hoc esset, quod spiritus mineralis faceret morbos, cur herbis & mineralibus uteremur, & morbos curare possemus? Quia in herbis sunt mineralia. Si humores facerent morbos, non haberemus exteros humores, quibus eosdem curaremus. Ideo omnia que generantur ex elementis, habent in se spiritum mineralem, qui est venenum, sicut anthos, muscus, &c. Et non est tam nobilis res, que non in se etiam habeat venenum. Nam bonum & malum contracta sunt in omnibus rebus, que producantur elementa. Ideo que intus sunt in corpore, agritudines sunt, que foris sunt, medicina existunt.

In Iliado
sunt om-
nes natu-
re species

Solus Iliadus facit Crisin. scilicet, quan-
do spiritus mineralis separat se ab Iliado,
tum Crisis incipit. Quare medicum ob-
seruare oportet, quando incipiat, & cuius
mineralis sit separatio, ut sciat quamdiu
sit duratura. Et non est quod Crisin ex
tempore iudicemus. In Ephemero est sal
acutum, & Crisis est in nono die: in istis
nouem diebus Crisis aut mortem facit, aut
abit in putrefactionem.

Quomo-
do pestis
sit conta-
giosa.

Quod pestis sit contagiosa, non aliter
accidere potest, nisi quod spiritus arsenica-
lis inclusus in testa membri principalis in-
cipiat egredi, tunc insicit exeuntem in nobis,
& sic in nos transit. Aer externus non insi-
cit, sed iste aer qui est in patiente cum re-
stam rumpit, sicut tum rumpit, quando mors
vincit. Et si membra insicit, ut per poros su-
dor egrediatur, ille sudor insicit aerem quoque
ideo & aer in nobis insicitur. Aerem vero
illum, quem attrahimus & respiramus, non est
aer in nobis, sed est elementum externum: il-
le autem aer in nobis, qui est nostrum elemen-
tum, transit per vniuersa membra.

Quando Pyronomi dicunt futuram pestem
hoc inde sciunt: quod Iliadus in aliquo ele-
mento externo vult se separare: quia vi-
dentes

dent in igne separationem alicuius mineralis spiritus. Nondū enim sumus separati ab elementis, & omnia elemēta mineralia sunt in nobis, sicut in omnibus herbis. Propterea quicquid terram, aquam, ignem aut aerē afficit, etiam hominem: quia quod ipsa in se habent, etiā in corporibus nostris sunt, & nos vnā compatimur.

De ætatibus.

Prima ætas est Ileidi, quamdiu est incorruptus, etiam si homo sit septuagenarius, si non sit morbo correptus, in prima est ætate, sed quamprimū Ileidus inficitur, tunc secunda ætas existit: tertia ætas est mortis inclinatio. In prima ætate non est opus medicamento, quia non eget: in tertia autem non iuuat, sicut in secunda. Sic mineralia habent tres ætates, vt Cachimia, Talcha & Marcasita, cum sunt integra, in prima ætate existūt: quando patiuntur, in secunda sunt. Inde iudiciū capitur à Hydronomo & Pyronomo ex elementis, vt quādo illa patiuntur, tunc dicit Hydronomus: Si arsenicalis resolutio est, erit pestis futura: si aluminosi, tunc prunella abundabit. Sic de pleurisi, &c. Ideo illi homines qui abundant in elemento aquæ, illi eo tempore pati-

Tres sunt ætates, fanitatis, morbi, & mortis.

entur, & pestem habebunt: ceteri homines non patientur, nisi per aerem ex alio homine mine inficiantur, non moriuntur: ideo in aqua sunt quoque medicamina administranda. Sic & Geonomus ex terra, ut ceteri ex alijs elementis. Et medicus advertere debet, quando veniat pestis cum nausea et tremore cordis, tunc dicet elementum illud verè affici: ubi autem non sic evenit, non morietur ex peste, sed per se curabitur.

Morbus
ex Iliado
curabilis,
sed non
ex ente.
Pestis.

Duplex est mors, ab Iliado & ente veniens: cum ex Iliado pugnamus, contra ente nihil possumus. Arsenicum in prima etate non fuit separatum ab Ileido, ideo à principio non fuit pestis existens: postea arsenicum separatum est, & cepit pestis, & adhuc durat, ideo adhuc est in secunda etate. Et tandem etiam se separabit, & arsenicum prius resolvetur in Ileido, & putrescet, & tunc erit ultima etas. Nam per se arsenicum tandem cessabit, sic quoque pestis: & quanto plus fuerit pestis in aliquo loco, tanto citius quoque cessabit.

Multa agritudines fuerunt apud Hippocratem, quae cessarunt hodie. Sic & pleurifis tarde incipit: nam quòd illi olim voverunt pleuresin, non est illa quam nunc ha-

habemus, sed veterum pleuresis peripneumonia erat, & non nostra. Sed inde ex sale pleuresis venit, postquam illud sal se prorsus ab Iliado separauerit, veniet ad tertiam aetatem, id est, transibit ad corruptionem & cessabit.

Sic prunella non diu duravit: incæpit Prunella. enim, dum sal suum se separauit à suo Iliado. Fuit antea in prima aetate, nunc est in secunda. & sic diu durabit vsq; ad tertiam aetatem. Vix enim septuaginta annos fuit prunella, & prorsus nouus est morbus.

Si morbus Gallicus incæpit, cum sal cariolum se separauerat ab Ileido, & non diu fuit hic morbus, est iam in secunda aetate, & non cessabit, donec resoluetur & ad tertiam aetatem venerit. Sic Ileidus efficit omnes agritudines, quandocunque aliquid separat se ab illo: & quando sic rursum resolutum est, putrescit, & tum totaliter cessat, &c.

Paralysis, apoplexia, &c. non sunt ex Ileido, sed veniunt ex elementato, ex resolutione liquoris nature, id est, Balsami. Omnes ceteri morbi ex Ileide veniunt, præter eos, qui ex gutta tum suis speciebus.

Morbus Gallicus.

Quia Iliapus & elementa differunt.

Edelph⁹
quid ?

Arboris
mineraliū

Edelphus dicitur, qui prognosticat iuxta naturā elementi, sicut Pyronomus, qui ex elemento ignis, id est, ex carbonibus cœli prognosticat. Nam dici debent. Astronomi, qui nihil ex astris predicere possunt: ignorant enim suū nomen. Arbor quæ crescit, expellit à se omnia mineralia quotannis, et cū flores reijcit, est mercurius: postea locustas abijcit, & est sulphur: postremo fructus, & est sal. Ita Iliadum totū quotannis abijcit: sed iterum reuertitur, hoc in alijs nō fit. Nam omnes morbi qui in Ileido transeunt ac euanescent, non redeunt, sed mors adest ultimò. Cura in peste.

Si est pestis ex elemēto aquæ, aeris, ignis & terræ, id est, si horū unum patitur, ex isto elemento medicina accipi debet.

Medicamen in peste ex elemento aquæ:
R. de liquorib. Sambuci, id est, floris Cheri, Anthere an. ʒj. de liq. Cachimia, Corallorū alb. sing. ʒij. liq. ex amethoysto ʒj. et ʒj. reduc ad potū. Dosis à ʒj. vsq. ad ʒ. ets. Vbi aqua patitur, vel pestis ex elemēto aquæ est, tū non debet usurpari vinū ardens. In tertia specie pestis, id est, ex terra. R. ungule caballina, id est, Nenupharis ʒij. Armellis scrup. s. Anthos vel antosten ʒviij. reduc in liquo
rem

rem. Dosis à gr. viij. vsq; ad xiiij. In quarta specie, scilicet ignis. R. de speciebus Iringij (est Iringius quid. radix parua, & solū in hyeme nascitur, longitudine vix excedit articulū digiti) Corallorū rub. Spody. sing. ʒj. reduc ad liquorem. Dosis, &c. Signa pestis terræ, id est, Signa ex elemento terræ. Apostema cum pestilentia, est terræ primū signum, hoc est, si arsenicalis spiritus in elemento terræ se resoluit, etiam in homine resoluitur ab illeido; ideo ex terra utere medicaminibus. Apostema est ex terra, scilicet quādo apostemata tanquā pustula nascuntur. Quando autē crura nō possunt vno loco retineri: sed ultrò citroq; mouentur, tunc signū est ex elemento aeris. Quando verò cōtinuē dormiūt, ex igne est. Ex aqua est, quando quis in pestilentia sitit, sed non vult bibere, & pedes tument, tunc ex aqua est. Secundum illa signa pro ratione elementorum debent medicamina administrari, cuiq; elemento suum.

CAP. III. De pleuresi.

Pleuresis est morbus inclusus in membris principalibus locum habet in regionib. illorum ex oppilatione tartarea sine resolutione, vel per re-

106 THEOPH. PARACEL
solutonem. Et est passio aerea de corpore reducta in corpus, ex sale ogertino, ex speciebus pestis & prunella.

*Pleuresis
vñ habet
paroxysmū.
Si redierit,
est febris
species.*

Signa.

Tremor corporis cum frigido & calido sine multitudine seu pluralitate: faciei discoloratio, membrorū debilitas & inquietudo, calor cū morbo perdurans, punctura capitis & laterū, precordiorū & sub thorace. Et vbi passio vel dolor, ibi regio morbi. Si nulla punctio sentitur nullibi, & tamen reliqua habet signa, erit pleuresis in capite.

Dieta non est obseruanda, sed potius medicamina, & modus vbiq̄.

Cura.

Duplex est cura eius ex tartaro & zifero.

P R I M A C V R A.

Diatartari descriptio.

Accipe tartari albi lib. j. aquarum vitæ ex vino rub. optimo & aquæ melissæ destillatarum lib. s. baccarum iuni-peri, florum gamandrea, cichorea an. ʒiij. Reducin aquam. Dosis est ʒj. ad ʒs. in vino maluatico, vel aqua prunella.

la. fiat per cohob. Si sudorem non pro-
 uocarit, &c. repetatur diebus singulis.

Alia descriptio Diamumia.

R. Aquæ prædictæ lib. j. mumia clæ-
 ra & selectæ ℥ iij. aquarū prasij & men-
 thæ an. ℥ s. Fiat mixtura. Dosis ab ℥ s.
 vsq; ad integram, manè & serò secun-
 dum cohob morbi.

Descriptio Zileti.

R. Diamumia ℥ vj. salium gemmæ,
 colcothar, aluminis scissi, sing. ℥ s. aqua
 rū melissæ, absinthij vtriusq; ℥ iij. Com-
 misceantur. Dosis sunt grana vj. ad
 xiiij. vsque.

Alia Zileti descriptio.

Accipe trium saliū ℥ j. tartari vtriusq;
 an. ℥ s. mumia electæ ℥ j. aquæ melissæ,
 cōseruæ buglossæ, vtriusq; q. s. erit pro
 incorporatione. Destilla per alembicū.
 Dosis à scrup. vsq; ad iij.

In cura Pleuresis in cerebri regione

hec est descriptio.

Cape Laudani puri, id est, liquoris se-
 parati scrup. j. olei de musco gr. iij. cam-
 phoræ gran. vj. Fiant pilulæ cum aqua
 de spicula. Dosis à gr. vj. vsque ad viij.
 vel ix. secundum cohob.

*Cura specialis in pleuresi, qua extrinsecè
valet, fit per unguentū de murmen-
tis, cuius compositio talis est.*

Accipe pinguedinis murmentorū
ʒ iij. olei laterini ʒ amygdalarum dul-
Laurini sing. ʒ iij. Fiat unguentū melle
sa cum modico ceræ. Quod admini-
stretur loco dolenti, & secundū cohob
non cessa vngere, donec punções
desistant.

Explicationes capituli tertij.

ET, ut pestē facit sal arsenicale separa-
tum ab Iliado: sic sal ogertinū ab Iliado
resolutum pleuresin facit in membris prin-
cipalioribus. Et eadē cura est pleuresis epa-
tis, splenis, cordis, pulmonis, vel aliorū: solū
cura pleuresis in capite singularis est, & ab
his differt. Veteres dixerunt, pleuresin esse
apostema pulmonis, sed non est verū: quia
sine periculo maturari non posset. Quia
quando in pus transit, si apostema est in e-
pate, ad mortē est, sic in corde, splene: quia
pus illud accendit, ac vehemēter inuadit.
Sed pleurisis est, quod ogertinū sal separa-
uit ab Iliado, & c. tartari sal. Et si in regio-
nibus epatis est, est pleuresis epatis: si in sple-
ne,

ne pleuresis splenis. Sed pleuresis in cerebro propriam curam habet, & vehemens immediate efficit fugile, quod & fugilatiuū dicitur.

Signa.

Si horror frigidus inuadit cū calore & cōcussione membrorū scilicet, cū frigiditas primum est, et post paroxysmū calor, qui durat, signum pleuresis. Ideo, quādo dicunt aegroti, inuasit me morbus rigore, iam verò aduro: pleuresis est, si tantū semel corpus quassat. Nam si bis vel sepius concutit, febris est, nō pleuresis. Faciei decoloratio: quia si quis pallet, facit rubeū: si rubet, pallidum, semper per contrarium. Calor finalis, qui perpetuò durat vsq; ad mortē, vel vsq; curatur. Et si calor ad caput ascendit, & sentitur in capite, pleuresis est, & punctura sentiuntur in fronte, & reliquis partib. capitis: et tunc signū, quòd calor finalis ascendit ad latus, & efficit punctiones in latere. Et in quo latere pungit, ibi morbus: si in praecordijs, tunc est in pulmone: si in coxendice et pudendis, est in renibus: si in sinistro latere, tunc in splene: si circa umbilicum, tunc in corde: si in dextro latere, tunc in epatis regione. Hac praecedentia signa omnibus membris principaliorib. communia

sunt. Sed quando infra non sentiuntur
sed solū in capite, tunc est pleuresis capitis.

De dieta non est ut simus solliciti, edant
vel bibant quicquid liber: abundantia ve-
rò nocet, tempestiuitas est obseruanda. Sic
de cibo nihil attinet quicquid edent: quia
omnia in stomacho manent, nihil transit
membra principaliora. Nam in morbo
peracutus cibus solummodo in stomacho
manet, nihil transit ad membra principa-
lora: quia iam stomachus caret vi ex-
pulsiva, & hepar ac reliqua membra vi
attractiua.

Cura.

Aqua vite ex vino optimo rubeo destil-
letur aut vinum ardens, postea aqua me-
lissa accipe ad aequales partes, & simul rur-
sus destillentur, & fiat aqua vite, de qua
hic loquimur. Ideo si pleuresis adest, tunc
eadem cura (si solū non est in capite) &
per cohob administranda est medicina.
Sed obseruandum, an morbus alteretur, &
quomodo alteretur. Sed hic nihil clysteres
aut purgationes profunt.

Laudanum purum non est, à quo corti-
ces & putamina vel squamie ablata sunt.
Sed quando purum ab impuro separatum
est,

est, scilicet, quòd in liquorem transeat.
 Sic de thure, mastice & mumia intellige,
 scilicet purum ab impuro separandum.

CAPVT IIII

De Prunella.

Prunella est passio principalis, cum
 paroxyismo proprio existens in ca-
 loribus, ducens originem ex salibus vi-
 triolatis, contra regionē propriam, &
 cōtra testam speciei, vna de speciebus
 pleuresis & pestis, cum caloribus vi-
 triolatis.

Signa.

Accedit tanquā pleuresis (quamuis
 signa vera sint in fine morbi, sed non in
 principio) calor gutturis cum rubedi-
 ne. Deinde calor persicus cū cœruleo
 colore mixto nigredini, & calor pru-
 nus cum apostematibus vsq; ad extre-
 mitatē linguæ cum humorib. adustis.

Schwartz
 blawfarb

Cura.

Prunellæ curam auspicate sicut pe-
 stis; qua si nihil proficias, vtere hoc gar-
 garismo.

Compositum Diaprunella.

Accipe aquarum prunellæ lib. j.

Laudani puri ʒ. s.

Misc. fiat haustus secundum cobob,
 & gargarismus cū mundificatione lin-
 guæ, & est vltimū medicamen in prun-
 nella. Vnd jeder stund j. ii. gerrun-
 ctē. Post aliquoties reibs mit wöllent
 pleglin in essig tuncctet.

Explicationes capituli quarti.

Prunella. *Signa eius sunt: primo in fau-
 cibus & lingua euenit: postea niger color:
 tertio apparent carbones inharere lingua:
 & nascuntur pustule in lingua, & duo vel
 tres colores sunt. Vera ista sunt prunella
 signa. Reliqua signa sunt, ut in pleuresi &
 peste. Cura est sicut in peste. Sed si illa
 iuuare non possent, sequitur compositum,
 ut est in textu. Lingua abstergetur ac
 fricetur panno coccineo, vel aliquo lineo, et
 fiant frequentes gargarismi, alternatim
 iam illa in potu, iam in gargarismo. Et po-
 stea iterum lingua purgetur fricando. O-
 portet bene purgare lingua fricando, alio-
 quin lingua moritur: ideo fricare lin-
 guam, donec sanguinis etiam
 exeat, nihil nocet.*

F I N I S.